

मनहरी गाउँपालिका गाउँ सभाको पन्ध्रौं
अधिवेशनमा अध्यक्ष श्री रञ्जन कालाखेती ज्यूबाट

प्रस्तुत

नीति तथा कार्यक्रम

मनहरी गाउँपालिका
गाउँ सभा सचिवालय

रजैया, मकवानपुर

बागमती प्रदेश, नेपाल

मिति: २०७१-०३-०४

शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि र पूर्वाधार: सुदृढ मनहरीको आधार

आ.ब. २०८१/०८२ को नीति तथा कार्यक्रम

उपाध्यक्षज्यू,

कार्यपालिका सदस्यज्यूहरू,

सभाका सदस्यज्यूहरू,

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत कर्मचारी साथीहरू,

- ❖ नेपालको संविधान जारी भएपछि दोस्रो पटकको स्थानीय तह सदस्य निर्वाचनबाट मनहरी गाउँपालिकाको हामी निर्वाचित जनप्रतिनिधिको दुई वर्षे अवधि व्यतित भई हाम्रो कार्यकालको तेस्रो वर्षको यस गाउँसभाको पन्ध्रौं अधिवेशनमा सबैलाई स्वागत गर्न चाहन्छु ।
- ❖ हामीलाई मनहरी गाउँपालिकाको नेतृत्व गर्ने जिम्मेवारी प्राप्त भए पश्चात हाम्रो कार्यकालको दोश्रो नीति तथा कार्यक्रम र बजेट सफलतासाथ कार्यान्वयनमा सघाउ पुर्याउने हुने जनप्रतिनिधि, कर्मचारी, आम मनहरीवासी तथा सरोकारलाहरू प्रति हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछु ।
- ❖ यस अवसरमा नेपाल राष्ट्रको रक्षा र अग्रगमनका आन्दोलनहरू, दश वर्षे जनयुद्ध, १९ दिने जन आन्दोलन तथा विभिन्न आन्दोलनहरूमा शहादत प्राप्त ज्ञात अज्ञात सहिदहरू प्रति हार्दिक श्रद्धान्जली अर्पण गर्दछु, साथै घाइते बेपत्ता तथा द्वन्दपिडित परिवार प्रति उच्च सम्मान प्रकट गर्दछु । सात दशक लामो बलिदानीपूर्ण सङ्घर्षको विभिन्न कालखण्डमा नेपाली जनतालाई नेतृत्व प्रदान गर्नुहुने श्रेष्ठ नेताहरूको योगदान हाम्रा लागि सदैव प्रेरणादायी छ । यी सङ्घर्ष र आन्दोलनमा नागरिकहरूले पुऱ्याएको योगदानले हामीलाई कर्तव्य पंथमा डोहोऱ्याई रहनेछ ।
- ❖ जनचाहना अनुरूप नागरिकहरूको घरदैलोमा सेवा प्रदान गर्ने आधारस्तम्भको रूपमा रहने स्थानीय तहको दुई वर्ष अघि सम्पन्न निर्वाचनले प्रतिस्पर्धात्मक बहुदलीय लोकतान्त्रिक शासन प्रणालीको जगलाई अझ संस्थागत बनाएको छ । संविधान बमोजिम सम्पन्न हुने आवधिक निर्वाचनले स्थापित लोकतान्त्रिक मूल्य र मान्यतामा आधारित समाजवादप्रति प्रतिबद्ध रही दिगो शान्ति, सुशासन, विकास र समृद्धिको चाहना पूरा गर्ने दिशामा अग्रसर रहन थप सबल आधार प्राप्त भएरहनेछ ।
- ❖ हामीले विगत दुई वर्ष देखि नीतिगत रूपमा "शिक्षा,स्वास्थ्य,कृषि र पूर्वाधार:समृद्ध मनहरी को आधार" भन्ने मूल नारामा आधारित भई शिक्षा र स्वास्थ्यमा विशेष प्राथमिकता साथ कार्यान्वयनमा ल्याएको समृद्ध मनहरी बनाउने आधारशिलाका प्रारम्भिक चरणका बजेट कार्यक्रमलाई मनहरीवासीले अनुमोदन गरी पूर्ण सहयोग गर्नु भएकोमा विशेष धन्यवाद सहित आगामी वर्ष पनि निरन्तर रूपले हामीले उठाएका सबाललाई पूरा गर्नेमा अझैबढी मेहेनत गरिरहने प्रण गर्दछौं ।
- ❖ हामीले हाल सम्म कल्पना गरेका पाँच वटा पक्की पुल,बडा तथा सार्वजनिक भवन लगायत महत्वाकांक्षी पूर्वाधार लगभग सम्पन्न भएकोले केही गौरवका पूर्वाधारलाई निरन्तरता दिदै शिक्षा तथा स्वास्थ्य जस्ता सामाजिक विषयलाई आगामी दिनमा विशेष प्राथमिकता दिने नीति तथा रणनीति कार्यान्वयन गर्दै समृद्ध मनहरीको सपना साकार पार्न दोश्रो आवधिक योजना समेत तर्जुमा गरिदै गरेको सबैलाई जानकारी गराउन चाहन्छु ।

रत्न कालाखेत्री १
राध्यास

बिद्यमान परिवेशः

- ❖ विगतमा केही कानून/कार्यविधिको अभाव, सबै विषय क्षेत्रमा कर्मचारी व्यवस्थापन, अपर्याप्त कार्यकक्ष आदीको कारण कार्य सम्पादनमा भएको समस्याहरू क्रमशः निवारण हुदै गएकोले कानून बमोजिम निर्बाध रूपले काम गर्ने वातावरण बन्दै गएको छ । राजनैतिक रूपले केही फरक/फरक मूल्य मान्यता भएको पार्टीबाट नेतृत्व गरिएको अवस्था भएपनि समृद्ध मनहरी बनाउने सबैको साझा लक्ष भएकोले यस गाउँपालिकामा हामी सबै जन निर्वाचित प्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरू भावनात्मक रूपले एक भई समन्वयात्मक ढंगले हातेमालो गर्दै जनसेवामा जुटिरहेका छौं ।
- ❖ यस वर्ष पनि विविध कारणले संघीय सरकारको अनुदान प्रभावित हुन पुगेको छ । त्यसै गरी संघ र प्रदेश सरकारबाट सम्बद्ध निकायसँग उचित सहसम्बन्ध तथा सहकार्यमा भएको कठिनाइको कारण ठेका लगाउन नसक्दा गाउँपालिकाले प्रक्षेपण गरेको आन्तरिक राजस्व विशेष गरी दुइ गिटी, बालुवाको विक्री शुल्कबाट प्राप्त हुनुपर्ने राजस्व रकम प्राप्त हुन सकेको छैन । यसले समग्र गाउँपालिकाको विकास योजना र रोजगारीको क्षेत्र संकुचन हुन गएकोमा सम्बद्ध पक्षसँग सहकार्य अगाडी बढाइ ठेका लगाउने व्यवस्थाका लागि आवश्यक पहल गरिने र अत्यावश्यक रूपले नगरी नहुने देखिएका निर्माणका योजनाहरूमा आर्थिक श्रोत अभाव हुन नदिनेमा प्रयास गरिने छ । गत विगत देखि अदालती प्रकृयाको कारण अवरुद्ध भएको नदीजन्य पदार्थको बक्यौता असुल उपर गर्न सफल भएकोले थोरै भनेपनि आर्थिक श्रोतमा सहजता भएको छ ।
- ❖ "शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि र पूर्वाधार समृद्ध मनहरीको आधार" भन्ने मूल नाराका साथ सामाजिक एकताको भावनासाथ समृद्ध मनहरी बनाउने र आम महिला, बालबालिका, दलित, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, जेष्ठ नागरिक, आदिवासी जनजाती, चेपाङ, लोपोन्मुख जाति वनकरीया, अल्पसंख्यक वोट समुदाय लगायत आर्थिक सामाजिक रूपले पछाडी परेका सबै वर्ग तह र तप्काका जनताको हीतमा कार्य गर्ने दायित्वबोध भएको हामी जनप्रतिनिधि सोही भावनाका साथ अहोरात्र तल्लिन भइरहेको संदर्भमा अझै लगनकासाथ मेहनत गर्नसकेमा हामीले सोचेको समृद्ध मनहरीको सपना साकार बनाउन सकिनेमा विश्वस्त हुन सकिन्छ ।
- ❖ विगत वर्षमा गाउँपालिकाले आवश्यक सेवा प्रवाहको लागि तयार गरेको संगठन संरचनामा अधावधिक गरिएको छ । यसले विधिवत रूपमा आवश्यक जनशक्ति प्राप्त गर्ने आधार तयार गरेको छ । सेवा प्रवाहको लागि वडा कार्यालयहरूको भवनहरूको निर्माण कार्य अगाडी बढाइएकोमा प्राय सबै वडा कार्यालय निर्माण सम्पन्न भइ सञ्चालनमा आइसकेको छ, वडा नं ३ र ४ को भवन तथा वडा नं ४ मा आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र यस वर्ष निर्माण थालनी हुने छ । संगठन संरचना अनुरूपका प्राविधिक जनशक्तिको पदपूर्ति र भएका जनशक्तिलाई उत्प्रेरित गरी टिकाइराख्ने र खासगरी पालिका स्तरीय सेवा प्रवाहलाई व्यवस्थित गर्न आफ्नै केन्द्रिय प्रशासनिक भवन बनाउने प्रकृयाकालागि नेपाल सरकारबाट जग्गा समेत प्राप्त भइसकेकोले यसै वर्ष देखि प्रशासनिक भवन निर्माणको थालनी गरिने छ । राष्ट्रिय बन क्षेत्रको ०.२ हेक्टर जग्गा पालिका प्रशासनिक भवन बनाउन मन्त्रीपरिषदबाट निर्णय भएकोले नेपाल सरकारलाई विशेष धन्यवाद सहीत आभार व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

सुनसरी गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
रजेया, मकवानपुर
सुनसरी प्रदेश, नेपाल

कामेश्वर
सुनसरी गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

विकास र समृद्धिको लक्ष प्राप्तिका लागि गरिएका प्रयास, अबसर तथा चुनौति:

❖ प्रदेश राजधानीसँग जोडिएको र गाउँपालिकाका ९ मध्ये ४ वटा वडाहरू राजमार्गसँग जोडिएको अवस्थामा पनि शिक्षा तथा स्वास्थ्य क्षेत्रमा पछाडी परिरहेको यस मनहरीको समग्र शिक्षाको अवस्था सुधार गर्न विशेष जोड दिइएको छ । आर्थिक अभावको कारण विधालय जानबाट बञ्चित बालबालिका तथा श्रोत अभावको कारण शिक्षक व्यवस्थापन गर्न नसकेका विधालयलाई उल्लेख्य छात्रवृत्ति र अनुदानको व्यवस्था गरिरहेकाछौं । प्रत्येक वडामा सामूदायिक स्वास्थ्य केन्द्र, एक स्थानमा नागरीक आरोग्य केन्द्र स्थापना तथा संचालन बाट पक्रेपनि मनहरीवासीले विगत भन्दा सुधारिएको स्वास्थ्य सेवा प्राप्त गरिरहेका छन । मनहरी बजारमा निर्माणाधित १५ शैयाको अस्पताल निर्माण सम्पन्न नहुनेजलकालागि संचालन गरिएको अस्थायी सेवाकेन्द्रबाट राक्सिराङ्ग तथा कैलाशका जनता समेतले सेवा लिइरहेका छन । मनहरी अस्पताल निर्माण सम्पन्न भएपश्चात मनहरी बासी मात्र नभइ उत्तरी क्षेत्रका जनता देखि राजमार्गका यात्रु समेतले विशेषज्ञ सेवा पाउन सक्ने अवस्था सिर्जना गर्न लागि परेकाछौं । पूर्वाधार तर्फ पालिकाकै गौरवका योजना स्वरुप अगाडी बढाइएका पाँचवटा मध्य चार वटा पक्की पुल चालु वर्ष २०८०-०८१ मै सम्पन्न हुनाले साविक हाँडीखोलाको भूगोल जोडेपछि यस भेगका समग्र कृषकहरू लाभान्वित हुने र त्यता तर्फको भूगोलकोलागि आर्थिक विकासको मेरुदण्डको रुपमा रहेको चकरी-लामिटार सडक पूर्ण कालोपत्रे सहीत निर्माण/स्तरीकरण सम्पन्न गर्न सकेमा निश्चय पनि मनहरीका आधा भन्दा बढी जनसंख्याले संतुष्टीको स्वास फेर्नेछन । मिति २०८१/०२/२६ गते तिन वटा पुल समुद्रघाटन सहीत संचालनमा आएको पृष्ठीमा बाँकी दुई वटा पुल पनि यथासिघ्र संचालनमा आउने र प्रदेश सरकारको आर्थिक लगानिमा निर्माणाधिन रजैया-दर्दरा पुल समेत निर्माण सम्पन्न हुन सकेमा हाम्रा सबै वडाका भूगोलहरू राजमार्गसँग जोडिएको सुखद अवस्था छिट्टै देख्न पाईनेमा कुनै शंका छैन । कृषिमा किसानलाई आवश्यक यन्त्र उपकरण आफैं रोजेर किन्न पाउने सुविधा /मल्लिचङ्ग प्लाष्टिक/टनेल अनुदान, उत्पादित तरकारी तथा फलफूल भण्डारणका लागि शित भण्डार निर्माण, पशुपालन प्रवर्द्धनमा पशुधन बीमामा अनुदान/प्रदेश सरकारसँग दोहोरो नपर्ने गरि प्रतिलिटर दुग्ध उत्पादनमा सहयोग/कृतिम गर्वाधान सेवा तथा पशुजाँच सेवामा लगानी बढाउने कार्यहरू समृद्ध मनहरीको आर्थिक लक्ष प्राप्तिका लागि गरिएको प्रयासको रुपमा लिन सकिन्छ ।

❖ यस मनहरी गाउँपालिकाको १९९.५२ वर्गकिलोमिटर भूभाग मध्ये अधिकांस कृषि उर्वर भूमि रहेको छ । साविक हाँडीखोला तर्फ तरकारी, फलफूल, गेडागुडी उत्पादन हुने र मनहरी तर्फ धान लगायतको अन्नवाली र माथिल्लो भेगमा बाखा लगायत पशुपालन गरि उत्पादनमा आधारित स्वरोजगार बन्ने अबसर रहेको यहाँ प्रशस्त मात्रामा नदी उकास जमिनहरू अझै बाँझो रहेको र यातायातको समेत सहज पहुँच भएको कारण त्यसको सदुपयोगबाट रोजगारी सिर्जना गर्ने सकिने प्रचुर सम्भावना छ । प्रदेश राजधानी नजिकै रहेको हाम्रो पालिकाको ६ नं वडाको भूगोलमा बागमती प्रदेश सरकारबाट समेत उद्योग ग्राम बनाउन तयार गरिएको DPR सहीतको गुरुयोजना कार्यान्वयन गर्न सकिए थप रोजगारीका अबसर प्राप्त भई युवा जनशक्ति विदेश पलायनलाई समेत रोक्न सघाउ पुग्ने र घोषणा गरिएको समृद्ध मनहरी बनाउन सकिने कुरालाई अबसरको रुपमा लिन सकिन्छ ।

❖ यस गाउँपालिकाको दक्षिण तथा पश्चिम तर्फ रहेको पर्सा र चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जको संरक्षित क्षेत्र र मध्यवर्ती भूभाग प्राकृतिक तथा पर्यावरणीय हिसाबले महत्वपूर्ण हुँदाहुदै पनि विद्यमान द्वैध कानुनी संरचानको कारण

मनहरी गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
रजैया, सक्वानपुर
बागमती प्रदेश, नेपाल

रजैया, सक्वानपुर
अवसर

जल, जमिन र जंगलमाथिको अधिकारबाट स्थानीय वासिन्दा लाभान्वित हुनबाट वञ्चित रहनु र महत्वपूर्ण स्थानीय आर्थिक श्रोतको रूपमा रहेको नदीजन्य पदार्थको उपयोगमा नियन्त्रण हुनु समृद्ध मनहरी बनाउने विषयको मुख्य चुनौती हो भने अधिकांस मध्यवर्ती बस्तीमा सोही निकुञ्जबाट बस्तिमा भित्रने जंगली जनावरबाट हुने धन जनको क्षति, चुरे पहाडको छेउमा बस्ती तथा खेती योग्य जमिन भएकोले खहरेबाट हुने भू-क्षय तथा जमिनको कटान अर्को चुनौतीको रूपमा रहेको छ ।

- ❖ सुगम भौगोलिक पहुँचको अवसर सदुपयोग गर्दै आर्थिक विकासको माध्यमबाट गरिवि निवारण र भोकमरी अन्त्य गर्न सकिने प्रचुर सम्भावना रहेको यस पालिकाको राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसारको तथ्याङ्क हेर्दा अझै पनि निरपेक्ष गरिविको दर २५.६१ प्रतिशत हुनु, ज्याला मजदुरी पेशा व्यवसायबाट जिविका चलाउने परिवार ३६.२४ प्रतिशत देखिनु, गैर कृषि पेशा (उद्यम व्यापार र नोकरी) मा निर्भर परिवार १२.४ प्रतिशत मात्र रहनु, व्यावसायिक/प्राविधिक सीपयुक्त दक्ष जनशक्ति २८८ जनाको मात्र तथ्याङ्क रहनु, साक्षरता दर ७७.७ प्रतिशत मात्र भइ सत प्रतिशत पुरा गर्न बाँकी रहनु, पाइप धाराको खानेपानीबाट लाभान्वित घरपरिवार ६६.९ प्रतिशत मात्र भएको देखिनु, अझै सम्म पनि शौचालय नभएको घरपरिवार ६.२८ प्रतिशत विद्यमान हुनु तथा विधुत सेवा नपुगेको घर परिवार ३.८ प्रतिशत देखिनुले थप चुनौती हाम्रो सामु विद्यमान रहेको आँकलन गर्न सकिन्छ ।

नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमाका आधार:

नेपालको संविधान २०७२ को अनुसूची-८ मा भएका एकल अधिकार लगायत अन्य धाराहरूमा उल्लेखित दायित्व तथा जिम्मेवारी, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ मा भएका प्रावधान, मनहरी गाउँपालिकाको वजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिको कार्यसञ्चालन कार्यविधि, २०७९, संघीय सरकार र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त वजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकता र मार्गदर्शन, पन्ध्रौं योजनाले परिलक्षित गरेका प्राथमिकताहरू तथा दीगो विकासका गरिवि र भोकमरी हटाउने, गुणस्तीय शिक्षा र स्वास्थ्यको व्यवस्था गर्ने, लैंगिक समानता तथा समावेशीकरण, सफा खानेपानी तथा स्वच्छ उर्जा, आर्थिक समृद्धि, नविनतम खोज, सामाजिक असमानता हटाउने, जलवायु अनुकूलन विकास तथा संतुलित उपभोग, व्यवस्थित बस्ती विकास एवम् शान्ति र न्यायको प्रत्याभूती जस्ता विध्वंसापी लक्षहरू, राष्ट्रिय आवधिक योजनाले प्राथमिकता दिएको क्षेत्र, प्रदेश तथा यस पालिकाको आवधिक योजनाले तोकेको प्राथमिकता, संघ/प्रदेश तथा आफ्नै पालिकाको नीति, मध्यमकालीन खर्च संरचनाको शिद्धान्त, दीगो विकास लक्ष, विपद जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन दृष्टीले महत्वपूर्ण, जलवायु परिवर्तन अनुकूलन, वातावरण तथा बालमैत्री स्थानिय शासन प्रवर्द्धन, लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीरण जस्ता अन्तरसम्बन्धित विषय, संघ/प्रदेशको आर्थिक नीति तथा अन्य विषय क्षेत्रगत नीति एवम् स्थानीय सरकार स्थापना तथा सञ्चालनमा भएका ७ वर्ष देखिको व्यवहारिक अनुभव र सिकाईहरू नै यस नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमाका मुख्य आधार रहेको छ ।

(Handwritten signature)
राज्य कार्यपालिका
जयन्त

गत आ.ब.०८०/८१ का हालसम्मका प्रमुख उपलब्धिहरुको संक्षिप्त विवरणः

पूर्वाधार क्षेत्रः

- ❖ स्लाब बाटो निर्माण : ११८५५ मि.
- ❖ ग्राभेल बाटो निर्माण : ६९७२ मि.
- ❖ नयाँ ट्रयाक निर्माण : २४००० मि.
- ❖ रिटेनिंग बाल : ४३२१ मि.
- ❖ पक्कि नाला निर्माण : ९८४३ मि.
- ❖ ग्याविन ड्याम निर्माण : २४८६ m (बाटो सहीतको)
- ❖ खानेपानी पाइपलाईन विस्तार कार्य : २४८६ मि.
- ❖ टुबयल धारा: ८५ वटा
- ❖ कालोपत्रे सडक निर्माण : २१५७ मि.
- ❖ सार्वजनिक भवन निर्माण तथा मर्मत सम्भार : ३२ वटा
- ❖ कलभर्ट तथा पुल निर्माण: १७ वटा
- ❖ कम्पाउड तारजालि, काडेतार: ३४०१ मि.
- ❖ घर नक्सा अभिलेखिकरण: ७४ वटा (यस वर्ष)
- ❖ नयाँ घर नक्सा पास: ८ वटा (यस वर्ष)
- ❖ जग्गा नापी: ८९ वटा कित्ता (यस वर्ष)
- ❖ वडा नं २ सडक स्तरउन्नती, मानेडाँडा-रमौली, वडा नं. ८ र ९ को सिमा सडकमा थप स्तरउन्नतीको कार्य भएको,
- ❖ ६ वटा सामुदायीक स्वास्थ्य ईकाइ भवन निर्माण सम्पन्न भएको, मनहरी अस्पताल भवन निर्माण कार्य २१ प्रतिशत कार्य प्रगती भएको,
- ❖ वडान नं ३ र ४ नं. बाहे निर्माणाधिन सबै वडाको प्रशासनिक भवन निर्माण सम्पन्न भएको, पालिकाको केन्द्रिय प्रशासनिक भवन निर्माण स्थलको जग्गा प्राप्त भएकोले निर्माणकालागि ठेक्का प्रकृत्यामा रहेको,
- ❖ वडा नं ३ भुन्द्रङ्ग क्षेत्रमा तरकारी फलफुल कृषकलाई लक्षित गरी ४०० मेट्रिक टन क्षमताको कोल्ड स्टोर निर्माणकालागि निर्माण व्यवसायीसंग सम्झौता भइ हाल सम्म २० प्रतिशत भौतिक प्रगती भएको,
- ❖ निर्माणाधिन पाँच वटा पक्की पुल मध्य तिन वटा सम्पन्न भइ उद्वघाटन सहीन संचालन गरिएको, थप एक पुल समेत चालु वर्षमै पुरा भइ संचालनमा आउनेछ भने बाँकी एक पुलको कार्य प्रगति समेत संतोषजनक रहेको, रजैया-दरदरा पक्की पुल निर्माण कार्य सुरु भइ द्रुत गतिले प्रगती भइरहेको,
- ❖ माथिल्लो मसिने खानेपानी, केदारेश्वर खानेपानी, निर्भलवस्ती खानेपानी, जोगिताल सुनाचुरी खानेपानी, सिम्पानी बृहद खानेपानी, ज्यामिरे बृहद खानेपानी, तल्लो मसिने खानेपानी, देवकोट खानेपानी लगायतका बृहत् खानेपानीका योजनाहरु व्यवस्थापन गरिएको, आदि ।
- ❖ रुपाचुरी पाइपथलिमा झोलुङ्गे पुल निर्माण गर्न थप बजेट माग गरि यस वर्ष उपभोक्ता संग सम्झौता गरि फाउण्डेशन लेभल काम भइ कार्यालयमा मौज्जात फेब्रिकेशन उपभोक्तालाई हस्तान्तरण गरेको, आदी ।

मनहरी गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
रजैया, मकवानपुर
बायाँभती प्रदेवा, नयाँपल

रजैया कार्यालय
बध्याम

- ❖ झण्डै २७५ वटा भन्दा बढी स्थानिय पूर्वाधारका आयोजनाहरु सम्बन्धित स्थानिय उपभोक्ताहरुसंगको सहकार्यमा कार्यान्वयन गरि झण्डै १५ करोड रुपैया स्थानिय बासिन्दाको टोल बस्तीमा भूक्तानी गरिएको छ, जसबाट स्थानिय बजारमा हुने आर्थिक गतिविधिमा केही सकारात्मक सहयोग पुग्न गएको देखिन्छ ।
- ❖ जनतासंग अध्यक्ष/उपाध्यक्ष कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि बमोजिम रकम विनियोजन गरी रु.२ करोडको विभिन्न योजना कार्यान्वयन गरिएको ।

आर्थिक विकास क्षेत्र:

- कृषि स्नातक कर्मचारीको साथै कृषि तथा भेटेनरीका कर्मचारी दरबन्दी अनुसार पूर्ति हुदै गएको, कृषि गर्भाधान कार्यक्रमकालागि थप पशु स्वास्थ्य संयम सेवक परिचालन गरेको,
- ५० प्रतिशत अनुदान कार्यक्रमबाट आफुलाई आवश्यक पर्ने कृषि औजार तथा सिंचाइ मोटर किन्न पाउने व्यवस्था कार्यान्वयन गरेको, नरीबल बगैचा स्थापना, अदुवा खेती/धान मकैका उन्नत बिउ वितरण, मल्लिचङ्ग प्लाष्टीक वितरण, किशान सुचीकरण, धानवाली पकेट क्षेत्र प्रोत्साहन, माटो परीक्षण लगायत कृषि प्रवर्द्धनात्मक कार्य गरेको,
- लोपोन्मुख बन्करीया जाति तथा शहीद परिवार र विपन्न परिवारमा आय आर्जनकालागि पाडी वितरण, बाख्रा प्रवर्द्धन, हरीयो घाँस प्रवर्द्धन, दुग्ध किसानलाई अनुदानमार्फत निरन्तरता, कृषि गर्भाधान कार्यका लागि AI Mission, नियमित तथा आपतकालिन पशु स्वास्थ्य जाँच सेवा, पशु आहार तथा औषधी कार्यक्रम आदीमा सेवा सुविधा प्रवाह गरेको,
- कपाल काट्ने, गारमेन्ट तथा तयारी पोशाक बनाउने, दुग्धको विभिन्न परिकार बनाउने लगायत लघु उधमी बनाउन गरिबि निवारणकालागि लघु उधम कार्यक्रम संचालन गरेको,
- प्रधानमंत्री रोजगार कार्यक्रमबाट ७१ जनालाई झण्डै ४५ लाख रकम ज्यला स्वरूप भूक्तानी गरेको, सुरक्षित आप्रवासन सम्बन्धि SaMi कार्यक्रमबाट वैदेशिक रोजगारीमा गएका परिवारका सदस्यले मनोसामाजिक तथा वित्तिय साक्षरता कक्षाबाट लाभ लिएका छन भने वैदेशिक रोजगारीमा जान तयारी गरेका युवाहरुलाई मर्यादित र सुरक्षित रूपले संलग्न हुन रिटर्नी संयम् सेवक परिचालनको माध्यमबाट परामर्श सेवा प्राप्त गरिरहेका छन ।
- सहकारी संस्थाहरुलाई COPOMIS तालिम सहीत अन्य समन्वयात्मक कार्यक्रमको माध्यमबाट पालिकासंग सम्बन्ध स्थापित गर्नमा प्रोत्साहन भइ रहेको छ ।

सामाजिक विकास क्षेत्र:

- मनहरी अस्पतालमा OPD समय विस्तार गरिएको छ, रक्त संकलन केन्द्रलाई सहयोग पुग्नेगरि नेपाल रेडक्रस सोसाइटीलाई सहयोग गरिएको छ, जेष्ठ नागरीकलाई घरदैलो स्वास्थ्य सेवा मार्फत घरमै गइ स्वास्थ्य जाँच र औषधी वितरण गरिएको छ ।
- गर्भवती महिलाको जाँच गर्न निशुल्क भिडियो एक्सरे सहीतको सेवा, अण्डा तथा क्याल्सियम वितरण, सुत्केरी महिलालाई पोषणा प्याकेट लगायत प्राथमिक सुविधाहरु उपलब्ध गराइदै आएको छ । PNC home visit कार्यक्रम निरन्तर संचालन गरिएको छ ।
- महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकालाई सम्मान तथा सहयोग, विपन्न विरामीहरुका लागि एम्बुलेन्स सेवामा ५० प्रतिशत छुट, निशुल्क औषधि वितरण लगाएतको कार्यहरु निरन्तर गरिएको छ ।

रजैया, मकवानपुर
बागमती प्रदेश, काठमाडौं

- विपन्न परिवारको स्वास्थ्य गरिवसंग विधेधर स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रमबाट २००० परिवार लाभान्वित भएका छन् भने, रूपाचुरी बालभन्ज्याङ क्षेत्रका गर्भवती महिलाहरुलाई स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी हुन आउदा पाउने प्रोत्साहन रकममा थप उपलब्ध गराइएको छ ।
- मातृ तथा नवशिशु कार्यक्रम सन्चालन, रेबिज नियन्त्रण कार्यक्रम, परिवार योजना सेवा, आक्रामिक रोग नियन्त्रण कार्यक्रम, दादुरा रुवेता खोप अभियान संचालन एवं व्यवस्थापन जस्ता स्वास्थ्य सेवा प्रवाह भइ रहेको छ ।
- शैक्षिक क्यालेण्डर निर्माण, गणीत शिक्षा लगायत विविध विषयमा शिक्षक तालिम आयोजना गरि शैक्षिक जनशक्ति विकास गरिएको छ । अभिभावक सचेतना कार्यक्रम सहीत गाउँ शिक्षा योजना निर्माण गरि समग्र शिक्षाको गुणस्तर अभिवृद्धीमा हर सम्भव प्रयत्न गरिएको छ । कार्य सम्पादन करार सम्झौता गर्ने प्र. अ.हरुको लागि प्रोत्साहन भत्ता सहीत लामो समय बसेको विधालयबाट नयाँ स्थानको अनुभव सहीत शैक्षिक सुधार गर्ने गरि हाल प्रा.बि.तहका प्र.अ.हरुको ईच्छा मुताविक प्र.अ.संरुवा कार्यान्वयन गरि थप उत्प्रेरित गरिएको छ ।
- करार तथा निजी स्रोतमा कार्यरत शिक्षकहरुको क्षमता परीक्षण गरि पुनरस्थापित गरिएको छ । उत्कृष्ट शिक्षक, कर्मचारी र विद्यार्थी पुरस्कृत गर्ने कार्य भएको छ । विद्यार्थी संख्याको आधारमा राख पर्ने निजी श्रोतको शिक्षक व्यवस्थापन गर्न प्रति विद्यार्थी आधारमा शिक्षक व्यवस्थापन अनुदान प्रदान गरिएको छ भने आर्थिक अभावको कारण माथिल्लो शिक्षा प्राप्त गर्न बञ्चित जुनसुकै तहका विद्यार्थी लाभान्वित हुने गरि गरिवसंग विधेस्वर शैक्षिक सहायता कार्यक्रम संचालन गरिएको छ ।
- अध्यक्ष कप फूटबल, उपाध्यक्ष कप भलिबल लगायत विविध खेलकुदमा युवाहरुलाई जोडिएको छ, वडा अध्यक्ष कप फूटबलहरु सहीत विभिन्न खेलकुदका गतिविधि संचालन गर्न खेलकुद विकास समिति परिचालन गरिएको छ ।
- नगर प्रहरी परिचालन गरि गुटका जन्य पदार्थ नियन्त्रणको धालनि भएको छ, विभिन्न किसिमको नेतृत्व तथा क्षमता विकास तालिम संचालन गरिएको छ । शिपमूलक तालिमको माध्यमबाट स्वरोजगार सृजना गर्न मद्दत गरिएको छ ।
- महिला, बालबालिका, वोट, बनकरीया, दलित समुदाय, चेपाङ समुदाय, आदिवासी जनजाती वर्गको हीतमा सामाजिक योजना, जेष्ठ नागरीक सम्मान, अपाङ्गता सहायता सामग्री वितरण, लैंगिक हिंसा निवारण सम्बन्धि अभियान आदी लक्षित वर्गको उत्थानमा योगदान पुगेको छ । लागुऔषध दुर्व्यसन रोकथाम तथा जनचेतनामूलक कार्यक्रम सहीत क्षमता विकासको कार्यक्रमबाट युवाहरुलाई उत्प्रेरित गर्ने कार्य गरिएको छ । अल्पसंख्यक मुस्लिम महिलालाई तालिम, द्वन्द पिडित तथा शहीद परिवार सम्मान, मजदुर हीत र सुरक्षा, गै.स.स.संग अन्तरकृया लगायत कार्यबाट सबै वर्ग तह तप्का र लिङ्ग एबम् लैंगिक अल्पसंख्यक समेतले पालिकालाई अविभावक महशुस गरिरहेका छन् । प्रदेश सरकारसंगको सहकार्यमा अविभावक विहीन बालबालिकालाई मासिक रु.२००० निर्बाह भत्ता उपलब्ध गराउने कार्य निरन्तर संचालन गरिएको छ ।
- टोल विकास संस्थाहरुलाई तालिम तथा विभिन्न किसिमको समायो सहयोगको माध्यमबाट सबलिकरण गरिएको छ, विभिन्न समुदायलाई भाषा, धर्म, संस्कृति संरक्षण र पर्व प्रोत्साहनको माध्यमबाट सहयोग गरिएको छ । मानव सेवा आश्रम लगायत संस्थालाई अनुदान सहयोग, पहेंलो कार्ड वाला आंशिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई निर्बाह भत्ता, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई समुदायमा आधारित पुनर्स्थापना कार्यक्रम

महिला आउपासिका
संस्थाको कार्यालय
रौपैया, मक्या
बागमती प्रदेश, नेपाल

रत्नज्योती
अध्यक्ष

- तथा पूर्ण अशक्त अपाङ्गहरूलाई व्यक्तिगत सहयोगी कार्यक्रम निरन्तर संचालन गरिएको छ । बालमैत्री सहजकर्ताको परिचालनबाट बाल विवाह, बाल श्रम नियन्त्रण रोकथामको प्रयत्न भइ रहेको छ ।
- स्वच्छ खानेपानी व्यवस्थापनका लागि खानेपानी तथा सरसफाइ समिति गठन तथा परिचालनको माध्यमबाट कभरिज सबै बढाहरूमा एक घर एक धारा सहितको स्वच्छ खानेपानी व्यवस्थापन हुँदै गएको छ ।
 - अशक्त वृद्ध हरूलाई सम्बन्धित बैंक संगको सहकार्यमा वडाभै सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणको माध्यमबाट केही सहज बनाइएको छ ।
 - विभिन्न सप्टवेयर तथा सूचना प्रविधिको माध्यमबाट थप पारदर्शिता र शुसासन युक्त सेवा प्रवाहको थालनी भएको छ । मुख्य बजारको विभिन्न क्षेत्रमा सिसिटिभि जडान गरि प्रविधिको माध्यमबाट सुरक्षा निगरानी संचालन बनाइएको छ ।

वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र:

- डहेलो/आगलागी नियन्त्रण अभिमुखिकरण कार्यक्रम संचालन गरिएको, प्रकोप व्यवस्थापन तथा महामारी नियन्त्रण सम्बन्धि चेतनामूलक कार्य गरिएको छ, खुल्ला चौर तथा स्थानमा आय आर्जन सहीतको हरियाली कायम गर्न वडा नं. ४ र ७ मा नरीवल लगायको वृक्षारोपण कार्यक्रम संचालन गरिएको छ ।
- विपद् पुर्व तयारी अभिमुखिकरण कार्यक्रम तथा मनसुन जन्य विपद् बेट क्षेत्रि पुगेका निजि आवास पुनर्स्थापनामा सहयोग गरिएको छ । विपद् व्यवस्थापन कोषलाई थप सबल बनाइएको छ ।
- हावाहुरी तथा आगलागी पिडीतलाई राहत उपलब्ध गराउने कार्यविधि बमोजिम १० हजार/२० हजार उपलब्ध गराउने गरिएको,
- बन्य जन्तु आक्रमण, प्राकृतिक प्रकोप तथा विभिन्न शारीरिक रोग लागि उपचार गर्न आर्थिक अभाव भएका व्यक्तिहरूलाई कानून बमोजिम यथासक्य आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराइएको छ ।
- वर्षात तथा बाढीको कारण क्षति विक्षत भएका सडकहरू तत्कालै मरमत सम्भार तथा सरसफाइ गरी आवागमन सुचारु गरेको, आवश्यक स्थानहरूमा अस्थायी काठेपुल निर्माण गरि आवागमनलाई सहज बनाइएको,
- प्रदेश सरकार, संघ सरकार समेतबाट थप बजेट व्यवस्थापन गरी र आफ्नै श्रोतबाट समेत विभिन्न झोरा नियन्त्रण, खोला नियन्त्रण, तटबन्धन तथा वृक्षा रोपण गरी जनधनको सुरक्षा तथा बस्ती एबम् तथा खेतीयोग्य जमिन संरक्षण गरी नदी उकास जमिन खेती योग्य तुल्याएको ।

शुसासन तथा संस्थागत विकास क्षेत्र:

- जन प्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरूलाई विभिन्न प्रकारका क्षमता विकास कार्यक्रम प्रदान भएको छ, बजारमा विक्रि हुने खाद्य वस्तुको स्वच्छता परीक्षण गर्न बजारको अनुगमन, विभिन्न किसिमले सुझाव संकलन, सार्वजनिक सुनुवाइ तथा सार्वजनिक परीक्षण जस्ता शुसासन तथा पारदर्शिताका औजारहरूको प्रयोगबाट स्थानिय सरकारलाई जनता प्रति जवाफदेही बनाउने कार्य भइरहेको छ ।
- स्थानिय तह संस्थागत क्षमता स्वःमूल्याङ्कन (LISA), स्थानिय तह वित्तिय जोखिम मूल्याङ्कन (FRA), राष्ट्रिय वित्त आयोगको मूल्याङ्कन प्रणाली आदिबाट पालिकाले जिल्लाभरमा उत्कृष्टता हाँसिल गरेको अवस्था भएकोले पूर्ण जन उत्तरदायी स्थानीय सरकार संचालनमा हामी सफल रहेका छौं । गत विगत देखिको बाँकी वेरुजुहरू सम्परीक्षण गराउदै घटाउन सफल हुनु तथा विगत दुई आ.व.को वेरुजु नगण्य हुनु शुसासन युक्त प्रशासन मनहरी गा.पा.मा रहेको देखिने ज्वलन्त प्रमाण हुन ।

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
राजेश्वर, मकवानपुर
बागमती प्रदेश, नेपाल

रत्न कार्यालय
अध्यक्ष

- चालु वर्ष परिमार्जन सहीत तयार गरिएको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण(O and M) तथा क्षमता विकास योजना(CD Plan) निर्माण गर्न सफल भएबाट पालिकाको सेवा प्रवाह संगठनात्मक रूपले थप प्रभावकारी हुँदै जाने देखिएको छ ।
- यस वर्ष तयार हुने दोश्रो आवधिक योजना(PDP), भू-उपयोग कार्यक्रम तर्जुमा (Land use Plan) तथा मध्यमकालीन खर्च संरचना(MTEF) को तयारी पश्चात लागू हुँदै जाँदा मनहरीलाई आर्थिक सामाजिक रूपले थप शसक्त बनाउन सकिने देखिन्छ ।
- २०८० श्रावण २० गते वार्षिक समिधा भएकोमा हरेक वर्ष सार्वजनिक सुनुवाई समेत गर्ने गरिएको छ,
- ७२७ मध्ये ६९३ जना भूमिहीन दलित, भूमिहीन सुकुम्बासीको आवेदन अनलाईन निस्सा वितरण गरी सकिएकोमा ७७२४ अव्यवस्थित बसोबासीको आवेदन सबै अनलाईन इन्ट्री भइसकेको छ, चालु वर्ष संकलित थप आवेदनलाई समेत अनलाईन इन्ट्री सुचारु रहेको छ ।
- न्यायिक ईजलासको नयाँ ले-आउट सहीतको व्यवस्थापन बाट स्थानिय न्यायिक सम्पादन प्रकृया थप सहज बनेको छ । वडागत मेलमिलापकर्ताहरुको थप व्यवस्था, मेलमिलापकर्तालाई प्रदान गरेको न्यायिक व्यवस्थापन तालिम तथा मेल मिलाप सब व्यवस्थापनबाट थप शसक्त बनाइएको छ,
- शुशासन तथा संस्थागत विकासकालागि अपनाइएको आन्तरीक नियन्त्रण प्रणाली, विधायन, विकास तथा सुशासन, लेखा समिति गठन बाट पालिकाको कार्य बुझ्न सहज पहुँच रहेको, प्रत्येक कार्यपालिका बैठक का कार्यालयको वेबसाइटबाट प्रकाशन गरिने कार्य प्रदेश भरमै पारदर्शिता र जवाफदेहीताको दृष्टीकोणले अनुकरणीय रहेको ।
- स्थानीय सार्वजनिक खरिद नियमावली तर्जुमा गरी लागू गरिएको,
- राजस्व परामर्श समितिको कार्य सञ्चालन कार्यविधि यमोजिम बैठक संचालन तथा निर्णय प्रकृयाहरु कार्यान्वयन भएको छ, आन्तरिक आम्दानी सुनिश्चित गर्नको लागि मनहरी/लोथर लगायत खोलाहरुबाट नदीजन्य सामग्री उत्खनन गरी निकासी गर्ने काम भएको छ ,
- वडा नं ४ को स्वास्थ्य संस्था भवन निर्माणको लागि निशुल्क जग्गा प्राप्त गरेको,
- रिक्त प्राविधिक दरबन्दीहरु पदपूर्तिको लागि निरन्तर लोकसेवा आयोगमा माग गर्ने गरेको,
- घर नक्सा पास कार्यलाई व्यवस्थित बनाइएको/भवन नक्सा अभिलेखिकरण कार्य सञ्चालन गरेको,
- पालिकाको प्रगति सूचना सम्प्रेषणलाई नियमित, पारदर्शी र व्यवस्थित बनाउन समय समयमा पत्रकार सम्मेलन माफेत अन्तरकृया गर्ने गरिएको,
- गाँउपालिकाको डिजिटल प्रोफाइल निर्माण गर्ने कार्य सम्पन्न,

सभाका सदस्यज्यूहरु,

अब म आगामी आर्थिक वर्ष ०८१/०८२ को लागि विषय क्षेत्रगत रूपले तर्जुमा गरिएको नीतिहरु पेश गर्न चाहन्छु ।

१. आर्थिक विकास:

१.१ कृषि तथा पशुपन्छी विकास:

- कृषि उत्पादनको बजार सुनिश्चितताको लागि सरोकारवाला निकायहरूसँग प्रत्यक्ष समन्वय गरिनेछ । मुख्य वालीहरुको न्यूनतम समर्थन मूल्य तोकिनेछ ।

रञ्जन कालाखेती
अध्यक्ष

- कृषि उत्पादन वृद्धि का लागि उत्पादनमा आधारित प्रोत्साहन कार्यक्रम अन्तर्गत उत्पादित आलु, प्याज लगायत अन्य तरकारी तथा अन्न बालिमा समेत सम्भाव्यता अध्ययन गरि मूल्य अनुदान प्रदान गरिनेछ ।
- उत्पादनोपरान्त हुने क्षति न्यूनीकरणको लागि कोल्ड स्टोरेजको व्यवस्था गर्न आवश्यक समन्वय गरी विशेष अनुदान दिइनेछ ।
- खेतीयोग्य बाझो जमिनको यथार्थ तथ्याङ्क संकलन गरी बाझो जग्गा उपयोगमा ल्याउन प्रोत्साहन गरिनेछ । कृषकलाई संघीय कानून बमोजिम औषधीजन्य प्रयोजनकोलागि गाँजा खेती प्रवर्द्धमा सहयोग गरिने छ ।
- कृषि सेवा केन्द्रमा माटो परिक्षण प्रयोगशाला स्थापना गरी निःशुल्क माटो परिक्षण सेवा प्रदान गरिनेछ । परिक्षणको आधारमा चुन तथा सुक्ष्म तत्वहरु ५०% अनुदानमा वितरण गरिनेछ ।
- सम्भाव्यताका आधारमा तुलनात्मक लाभ भएका वस्तुहरुको पहिचान गरी पकेट क्षेत्र, सामुहिक खेति, करार खेति तथा चक्रवावन्दी खेति लाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- कृषि विमा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी र पहुँचयोग्य बनाई विमा प्रिमियममा लाग्ने शुल्क पालिकाको आर्थिक क्षमता विश्लेषण गरि विपन्न कृषकको लागि पूण निशुल्क सहित सबै कृषकको तोकिएको प्रतिशत गाउँपालिकाले व्यहोर्ने व्यवस्था गरिनेछ । कृषि बालि विमा तथा पशु विमा योजना कार्यान्वयन गर्न विमा कर्मचारीको व्यवस्था मिलाईने छ ।
- कृषकको वित्तीय पहुँच सुनिश्चितताको लागि वित्तीय संस्था तथा गाउँपालिकाको सम्झौतामा कृषि ऋण कोष स्थापना गर्न सम्भाव्यता अध्ययन गरिने छ । किसान कर्जा कार्डको व्यवस्था परीक्षण स्वरूप सुरुवात गरीने छ ।
- कृषि प्राविधिकहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्न आवश्यक तालिम, गोष्ठी, भ्रमण लगायतका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- कृषि प्रसार तथा प्राविधिक सेवा प्रवाह गर्न कृषक तालिम, मेला प्रदर्शनी, कृषक दिवस, प्रतियोगिता, कृषक पाठशाला, उत्कृष्ट कृषक सम्मान, बाली उपचार शिविर लगायतका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- कृषकहरुले अनुसरण गरेका नविनतम सफल प्रविधि तथा कृषकको सफलताको कथा प्रकाशन तथा प्रचार प्रसार गरिनेछ ।
- सरकारी अनुदान व्यवस्थापन, कृषकहरुको समस्या तथा गुनासोको समाधान घर घरमै प्राप्त गर्नका लागि सफ्टवेयरको व्यवस्था गरिनेछ ।
- गाउँपालिका अन्तर्गतका कृषि उपज संकलन र प्रशोधनमा संलग्न संघ-संस्थाहरुलाई विशेष प्रोत्साहन गरिनेछ ।

१०
Rajni Khatiwala

- सरकारी निजी साझेदारीमा एक नमुना कृषि पर्यटन गाँउ स्थापनाका लागि आवश्यक अध्यन गरिनेछ ।
- वातावरणमैत्री पद्धतीलाई जोड दिदै प्राङ्गारिक खेति प्रवर्द्धन क्षेत्र स्थापना गरिनेछ ।
- विपन्न कृषकको क्षमता अभिवृद्धि गरी एक वडा एक उत्पादन कार्यक्रम सुरुवात गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- कृषि तथा पशुपन्छीमा उपलब्ध गराइने अनुदानलाई थप व्यवस्थित गर्दै तथा साना कृषकलाई आत्म निर्भर बनाउन बाख्रा पालन तथा बंगुर पालन पैचो कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ । गोठ/भोक सुधार गर्ने कार्यमा प्रोत्साहन गरिने छ ।
- पशुपालनलाई प्रवर्द्धन गर्ने गरी साविकमा सञ्चालनमा रहेको गाई भैसीको कृत्रिम गर्भाधान कार्यलाई निशुल्क रूपमा निरन्तरता दिइनेछ ।
- दुग्ध उत्पादनमा प्रोत्साहन गर्न दुग्ध संकलन केन्द्र डेरीमा दुग्ध बिक्री गर्ने किसानलाई प्रति लिटरका दरले उपलब्ध गराउदै आएको नगद प्रोत्साहन कार्यक्रमलाई प्रदेश सरकारसंग समन्वय गरि निरन्तरता दिइनेछ ।
- कृषि तथा पशुपन्छी बजार व्यवस्थापको लागि प्रदेश सरकारसँग समन्वयमा कार्य गरिनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका कस्तिमा एक हजार लैना पशुहरुको बीमा गर्न आवश्यक बीमा प्रिमियम रकममा ५० % अनुदान दिइनेछ ।
- पशुपालनलाई प्रोत्साहन गर्न पोषणयुक्त घाँसे वालिको विकास गर्नुपर्ने हुँदा सो को लागि संघीय सरकारसँगको सहकार्यमा हरियो घाँसे विस्तार कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- उन्नत बाख्रा पकेट क्षेत्र कार्यक्रम लागु गरिनेछ, प्रदेश सरकारसँगको साझेदारीमा बाख्रा प्रवर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- कृषि एवं पशु पंछी जन्य व्यवसायमा युवा जनशक्तिलाई आकर्षित गरी स्टार्टअप नवप्रवर्द्धन कार्यक्रमका लागि विशेष व्यवस्था गरिनेछ ।
- पालिका भित्रको उपयुक्त क्षेत्रमा अन्नवालिको मूल विउ उत्पादन कार्यक्रम सुरुवात गरिने छ ।
- दुग्ध जन्य पदार्थको उत्पादनलाई प्रवर्द्धन गर्न प्रदेश सरकारसँगको सहकार्यमा उन्नत जातको भैसी पालन गर्ने कार्यक्रममा सहयोग गरिनेछ ।
- कृषकहरुले बिक्री गरेको दुग्धको भूक्तानीमा हुने गरेको ढिलाईलाई मध्यनजर गरि दुग्ध उत्पादक सहकारी, दुग्ध खरीद गर्ने संस्था र पालिका विच त्रिपक्षिय सम्झौता गरि मासिक रूपमा भुक्तानी हुने प्रणालीको विकास गरिने छ ।
- वडा नं १ चकरी मकरी र वडा नं ६ रूपाचुरी फरिवाड क्षेत्रलाई अदुवा पकेट क्षेत्र बनाईनेछ ।

१.२ सहकारी

- पालिका क्षेत्र भित्र संचालित सहकारीहरुको व्यवस्थापन क्षमता विकासको लागि COPOMIS लगायतका तालिमहरु संचालन गरिने छ ।

११

- कृषि तथा महिला सहकारी संस्था मार्फत सिपमूलक, स्वरोजगारमूलक तालिम सञ्चालन गर्नुको साथै व्यवसाय सञ्चालनका लागि प्रविधि हस्तान्तरण सहयोग गरिने छ ।
- सहकारी संस्थाहरूको नियमन कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन सहकारी शाखा फाँटको पुनरसंरचना सहीत सेवा उपलब्ध गराइने छ ।
- विषय क्षेत्र तथा भूगोल मिल्ने सहकारी संस्थाहरू एकीकरण (मर्ज) गर्ने कार्यमा प्रोत्साहन गरिने छ ।
- सहकारी संस्था र पालिकाविचको अन्तरसम्बन्ध संस्थाको रूपमा मजबुत बनाइने छ ।

१.३ घरेलु तथा साना उद्योग, रोजगार र सिपमूलक तालिम:

- स्थानीय सिपलाई आधुनिकीकरण र व्यवसायिकरण गर्न स्थानीय सिपमा आधारित र श्रम मूलक घरेलु तथा साना उद्योगहरूको व्यवस्थापन, क्षमता विकास र प्रवर्द्धन गर्ने कार्यहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- पालिकामा भएको उद्योग शाखालाई थप व्यवस्थित गरि सेवा प्रवाह गरिने छ ।
- पालिकाभित्र बसोबास गर्ने विपन्न, गरिब, दलित, जनजाती, वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका, महिला तथा भिन्न क्षमता भएका व्यक्तिहरूलाई उत्पादनमूलक तथा सेवामूलक व्यवसाय कार्यक्रम सञ्चालनमा सहयोग गरिने छ ।
- स्थानीय कच्चा पदार्थको प्रयोग हुने गरी झोला र दुनाटपरी जस्ता सामग्री बनाउने तालिम सञ्चालन गरिनेछ । त्यसरी उत्पादन हुने सामग्रीको बजार प्रवर्द्धनमा पालिकाले सहयोग पुर्याइनेछ ।
- व्यवसायिक परामर्श सेवा तथा व्यवसायिक योजना तयारी तालिम दिइनेछ ।
- कोशेली घर निर्माण तथा सञ्चालनको लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।
- औद्योगिक मेलाहरूमा स्टल व्यवस्थापनका लागि सहयोग पुर्याइनेछ ।
- पेरम्परागत पेशा वा सो सम्बन्धि शिपलाई सम्बर्द्धन तथा विकास गर्ने कार्यमा सहयोग गरिने छ ।
- धाकलको व्याग तथा अन्य स्थानिय कच्चा पदार्थ जस्तै खोस्टाका फूलहरू, चकटी, दुना टपरी, बाँसका सामग्रीहरू उत्पादन तथा परालका गुन्द्री बनाउने तालिम सञ्चालन गरिने छ ।
- यस अघि विभिन्न कार्यक्रमको माध्यमबाट तयार गरिएका उधमीहरूको अबस्था मूल्याङ्कन गरि स्तरउन्नती सहीतको पुनरताजगी कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- संघ तथा प्रदेश सरकारको सहकार्यमा गाउँपालिकामा औद्योगिक ग्राम स्थापनाको पहल गरिनेछ ।
- प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमसँग स्थानीय तहबाट सामग्री खरीदको लागि बजेट विनियोजन गरी लागत साझेदारी मा कार्यक्रम सञ्चालनलाई प्रोत्साहन दिइने छ ।
- श्रम तथा रोजगारीका क्षेत्रमा यस गाउँपालिकाबाट वार्षिक विनियोजित रकम मध्येबाट अधिकतम रकम श्रम तथा रोजगारीको क्षेत्रमा विनियोजन गरिने छ ।
- वैदेशिक रोजगारीबाट स्वदेश फर्केका व्यक्तिहरूले वैदेशिक रोजगारीको क्रममा आर्जन गरेको पूँजी, सीप, प्रविधि र अनुभव नेपालमा नै उद्यमशीलताको विकास तथा सीपको प्रवर्द्धनमा उपयोग गराई सामाजिक तथा आर्थिक पुनः एकिकरण कार्यक्रम अन्तर्गत वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका तथा वैदेशिक

रजयन कालावती
अध्यक्ष

- रोजगारीमा मात्र सलगन व्यवसायिक फर्म, कम्पनी तथा समुहलाई उत्पादनमा आधारीत अनुदानका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- वैदेशिक रोजगारीको लागि प्रदान गरिने श्रम स्वीकृती र नविकरण गर्न काठमाडौं वा अन्य निकायसम्म धाउन पर्ने विद्यमान अवस्थाको अन्त्य गर्दै रोजगार सेवा केन्द्र मार्फत नै श्रम स्वीकृती तथा नविकरण सहजीकरण सेवालाई थप प्रभावकारी बनाईने छ ।
 - वैदेशिक रोजगारी तथा अन्य क्षेत्रबाट यस पालिकामा फर्किएका स्थायी वासिन्दालाई कृषि पेशामा आवद्ध गराउने कार्यलाई विशेष जोड दिइनेछ ।
 - आगामी ५ वर्ष भित्र यस पालिकामा स्थायी रूपमा बसोबास गर्ने विभिन्न दक्षता तथा सीप भएका व्यक्तिहरूको सीप परिक्षण गरी सीप प्रमाणीकरण गरिने छ ।
 - यस गाउँपालिका भित्र संचालन हुने ठुला विकास निर्माणका आयोजनाहरूमा कम्तीमा २० प्रतिशत जनशक्ति (कामदार) अनिवार्य यसै पालिकामा बसोबास गर्ने स्थायी वासिन्दाहरू मध्येबाट उक्त आयोजनामा लगाउनु पर्ने व्यवस्था गरिने छ ।
 - विभिन्न व्यवसाय, उद्यम तथा स्वरोजगारी सिर्जना गर्न इच्छुक नव प्रवेशि युवाहरूलाई रोजगार मुलक विभिन्न किसिमका सीप मुलक तालिमको व्यवस्था गरिने छ ।
 - सफल युवा नामक रोजगार सम्बन्धि रेडियो कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
 - यस पालिका भित्रको रोजगारको अवस्था, समस्या र चुनौतीको विषयमा जनप्रतिनिधि तथा सरोकारवालासँग बृहत अन्तरक्रिया कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
 - पालिका स्तरीय श्रमाधान रोजगार मेलाको आयोजना गरिने छ । सुरक्षित आप्रवासन कार्यक्रम अन्तर्गत वित्तिय साक्षरता कक्षा र मनोसामाजिक परामर्श कक्षा थप बडाहरूमा विस्तार गरी संचालन गरिने छ । साथै यस कार्यक्रममा सहभागी महिलालाई लक्षित गरि स्वरोजगारमूलक कार्यक्रम ल्याईनेछ ।
 - बाध्यात्मक वैदेशिक रोजगारीलाई सुरक्षित र मर्यादित बनाई प्राप्त विप्रेषणको सही सदुपयोग तथा उत्पादनमूलक कार्यमा लगाउन प्रेरणा पुग्ने गरी सुरक्षित आप्रवासन कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिने छ ।
 - वैदेशिक रोजगारीमा गएका वा फर्केका व्यक्ति तथा परीवारका सदस्यलाई आवश्यकता बमोजिम मनोसामाजिक परामर्शद्वारा समाजमा पुनरस्थापना र एकीकरणको कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ ।
 - सुरक्षित आप्रवासन (SAMI) कार्यक्रम अन्तर्गत वित्तिय साक्षरता कक्षा तथा मनोसामाजिक विमर्शमा सहभागी महिलाहरूलाई आय आर्जन कृयाकलापमा सहयोग गरी स्वदेशमै रोजगारी गर्ने तर्फ उन्मुख गराइनेछ ।
 - अनौपचारिक क्षेत्रमा काम गर्ने कामदारहरूलाई सामाजिक सुरक्षा कोषमा आवद्ध गराउन आवश्यक समन्वय गरिने छ ।

Handwritten signature and text in Nepali, including the name 'रत्नजान तामाचौरी'.

१.४ पर्यटन विकास:

- डिपिआर तथा गुरुयोजना तयार भइसकेको पर्यटकीय क्षेत्रहरूमा क्रमशः प्राथमिकताका आधारमा संरचनाहरू बनाउने प्रयोजनकोलागि आर्थिक श्रोतहरू जुटाउन पहल गरिनेछ ।
- रमौली-प्रतापुर क्षेत्रमा पर्यापर्यटनको विकास गर्न जीप/हात्ती सफारीकालागि निकुञ्ज क्षेत्रभित्र पर्ने बाटो स्तरीकरणकोलागि मध्यवर्ति क्षेत्र व्यवस्थापन समिति लगायत निकायसंग समन्वय सहित पहल गरिनेछ ।
- सुनाचुरी, मनहरी पिसपार्क, गोगनपानी भ्युटावर, भिमान सहिदपार्क, मनहरी ६ चेपाङ्ग कल्चर होम स्टे, वनकरिया होम स्टे, पिकनिक स्पोर्ट वडा नं. ४ मा गौही संरक्षण, वडा नं. ६ मोरङ्गे ताल/सुनादेवी मन्दिर, वडा नं. ७ को ऐतिहासिक मनकामना मन्दिर, वडा नं. ८ रानी पोखरी गढिडाँडा, शिखर बास पिकनिक स्पट वडा नं. ०५, पर्यटकिय क्षेत्र पहिचान र विकास साथै वडा नं. ०१ मा ट्री हाउस मोडर्न पार्क लगायत पर्यटकीय सम्भावना का क्षेत्रलाई पर्यटन क्षेत्रको रूपमा विकास गर्ने कार्यलाई प्राथमिकतामा राखिनेछ ।
- मनहरी बजारमा रहेको मनकामना मन्दिरको बृहत्तर विकासकोलागि वृत्तित परियोजना प्रतिवेदन (DPR) तयार गरिने छ । साथै वडा नं. ३ मा हरीण पार्क निर्माणकोलागि समेत वृत्तित परियोजना प्रतिवेदन (DPR) तयार गरिने छ ।
- वडा नं. ७ को बुद्ध शान्ती पार्क, वडा नं. ८ मा निर्माणाधिन टासी फुन्छ्योक गुम्बा परिपरको बुद्ध मुर्ति तथा स्तुपा, वडा नं. ९ मोतीदेवी पिकनिक पार्क, कालिका झरना, वडा नं. ७ देउराली सिमल मन्दिर समेतलाई पर्यटकीय क्षेत्रको रूपमा विकास गरिनेछ ।
- विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार भएका देउकोट भ्युटावर, गोगनपानी भ्युटावर, भिमान सहिदपार्क, वनकरिया होमस्टे, ट्रीहाउस लागयतका पूर्वाधार निर्माण कार्यलाई आवश्यक पहल गरीनेछ ।
- विभिन्न जातजातीहरूको धर्म, संस्कृति, भाषा, लिपि संरक्षण तथा प्रवर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालन गरी गाउँक्षेत्रको ऐतिहासिक मौलिक परिचयलाई संस्थागत गर्न आवश्यक सहयोग गरिनेछ ।
- विभिन्न जंगली जीवजन्तु अवलोकन गर्न उपयुक्त हुने वडा नं. ०५ मा रहेको शिखरबास पिकनिक स्थललाई पर्यटकिय क्षेत्रको रूपमा विकास गर्न आवश्यक लगानी गरिनेछ ।
- वडा नं. ०३ मा रहेको ऐतिहासिक सिद्धकाली मन्दिरको जिर्णोद्धार गरी तयार भएको डि.पि.आर. वमोजिमको कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- पर्यटन क्षेत्रको दीर्घकालिन विकासकोलागि निकुञ्ज क्षेत्रको पर्यापर्यटन, कृषि, वन तथा समुदायमा आधारित पर्यटन प्रवर्द्धनकोलागि मनहरी पर्यटन विकास समिति बनाई कृषाशिल बनाइने छ । गैरलाभको पदमा नियुक्ति गर्ने गरि मनहरी एकीकृत पर्यटन विकास तथा प्रवर्द्धन समिति गठन र परिचालन गरिनेछ ।
- होमस्टे प्रकारको पर्यटन प्रवर्द्धनात्मक योजना कार्यान्वयन गर्न रैथाने आधारित वालीको उत्पादन, स्थानिय खाद्य परिकारको खोज तथा प्रवर्द्धन गर्ने गतिविधिहरू संचालन गरिनेछ ।

मनहरी गाउँपालिका
कार्यपालिकाको कार्यालय
रजेया, मकवानपुर
बागमती प्रदेश, नेपाल

१४

२. पूर्वाधार विकास:

२.१ मोटरबल पुल, सडक तथा यातायात र उर्जा

- गाउँपालिकाको गौरवका आयोजनाको रूपमा अगाडी बढाईएको रजैया लामिटा- चकरी मकरी सडक अन्तर्गत पर्ने २ वटा पक्की पुलहरुको निर्माण तथासिध सम्पन्न गरि संचालनमा ल्याईने छ । रुपाचुरीयाफेदी-पाङ्गथली झोलुङ्गेपुल निर्माण कार्य यसै वर्ष भित्र सम्पन्न गर्न प्रयास गरिने छ । वडा नं.६ राजाराङ्ग-पाङ्गथली हुदै राक्सीराङ्ग-८ जोड्ने स्थान रुपाचुरीयाफेदीमा पक्की मोटरबल पुल निर्माणकोलागि संघ तथा प्रदेश सरकारसंग पहल गरिने छ ।
- निर्माणाधिन बस्तीपुर-भुन्दुङ्ग, रजैया-दरदरा पुल समयमै सम्पन्न गर्न सहयोग र समन्वय गरिने छ । वडा नं.१ चकरी खोलामा पुल निर्माणकोलागि श्रोत व्यवस्थापन मिलाई वडा नं.३ को टाडो खोला पुल देखि विक्रमपति हुदै वडा नं.२ को कार्यालय सम्म जाने बाटो स्तरीकरणकोलागि श्रोत व्यवस्थापन गरिने छ । प्रतापुर डिपाड क्षेत्रमा प्रदेशबाट DPR भैसेकेको पुल निर्माणमा आवस्यक आर्थिक सहयोग जुटाईने छ । पालिका भित्रको आवस्यक सबै स्थानमा पुल बनाई चार महिनासम्म सडक आवागमन सुचारु हुने अवस्था बनाईने छ ।
- गाउँपालिका भित्रको महत्वपूर्ण सडकलाई कालोपत्रे तथा ढलान र भित्रि सडकमा ग्राभेल गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईने छ र अन्य नयाँ टूला सडकको सम्भाव्यता अध्ययन गरि डि.पि.आर. तयार गरिनेछ, पहिलानै डि.पि.आर.भएका सडक तथा पुलका आयोजनाहरु निर्माण गर्न श्रोत जुटाईने छ । वडा स्तरमा खोलिने नयाँ सडक ट्रयाकहरु निर्माणमा फिल्ड सर्भेक्षण अनिवार्य गरिने छ ।
- नयाँ सडक ट्रयाक खोल्नु अघि आवस्यकता जोजिम IEE गरिनेछ । स्थलीय पर्यावरण, जलवायु अनुकूलन, वन्यजन्तु तथा पर्यावरणीय क्षेत्रको संरक्षणबाट सकारात्मक प्रभावको साथै विपद जोखिम न्यूनीकरण हुने गरि सडक निर्माण प्रक्रियामा Bio Engineering जस्ता नविनतम उपायहरुको कार्यान्वयनबाट जोखिम घटाउने कार्य गरिने छ ।
- पालिकाबाट निर्मित सबै सडकहरु सार्वजनिक गरि सार्वजनिक भएको सडकमामात्र बजेट विनियोजनलाई प्राथमिकता दिईनेछ । पालिकाबाट निर्मित सडकको योजना, अवलोकन, र मापदण्डहरुमा स्पष्टता प्रदान गरिनेछ । आगामी वर्ष अधावधिक सहीत सडक गुरुयोजना(RMTMP) तयार गरिने छ ।
- सडक निर्माण गर्दा कम चौडाइको सडक निर्माण गर्न निरुत्साहीत गरिनेछ । यातायात साधनको वृद्धि र सडकसुरक्षालाई ध्यानमा राखि कम चौडाइको सडकमा अत्यावस्यक नभइ स्लाव ढलान कार्यलाई निरुत्साही गरिने छ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रमा प्राथमिकतामा परी विगत देखी नै क्रमागत रूपमा सञ्चालन भइरहेका लामिटा-चकरी, लोथर-हाङ्गलाङ्-फरिवाङ्ग, मनहरी-रुपाचुरी, तिन भङ्गले बालुभञ्ज्याङ हुदै राक्सीराङ्ग, प्रतापुर मार्ग, वडा नं.८ र ९ जोड्ने सीमा सडक, ज्यामिरे-केरावारी सडक, वनकरीया वस्ती ट्वाङ्ग्रा देखि ज्यामिरेदोभान सडक, वडा नं.२ को मुख्य सडक लगायत सडक लगायतका आयोजनाहरुलाई संघ तथा प्रदेश सरकारसंगको सहकार्यमा बजेट विनियोजन गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- सडक निर्माण गर्दा नाला निर्माणलाई प्रोत्साहित गरी हरित सडकको अवधारणालाई कार्यान्वयन गर्दै सडकको दायी बायाँ वृक्षारोपण गर्दै लगिनेछ । पालिका भित्रका अन्य स्थानीय ग्रामिण तथा कृषि सडक बाह्रै महिना संचालन हुने गरि मर्मत संभार गरिने छ । वर्षायाममा अचरुद्ध हुने ग्रामिण कच्ची सडकमा तत्काल आवागमन खुलाउने गरि मेशिन तथा बजेट प्रणालीको व्यवस्थापन गरिने छ ।

मुस्ताङ गाउँपालिका
कावपालिका कार्यालय
रजैया, मकवानपुर
बागमती प्रदेश, नेपाल

रजैया कार्यालय
जस्ताङ्ग १४

- ग्रामिण तथा कृषि सडकहरूका आवश्यक स्थानमा कलभर्ट/ पुल/ पुलेसा/ ह्युमपाइप व्यवस्था गरि सडक संरक्षणकोलागी तटबन्धनको व्यवस्था गरिने छ । झोलुङ्गे पुल आवश्यक पर्ने स्थानको पहिचान गरि संघीय सरकारसंग समन्वय गरि निर्माण गरिने छ । रामौली-प्रता पुर-नयाँबस्ती-खयरघारी बस्ती भित्रको १० मी.बाटोको नाला निर्माणसहित स्तरीकरण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिदै पुरा गरिने छ ।
- जनलागत सहभागीताका निर्माण कार्यक्रम अन्तर्गत नगद सहभागीतामा आधारित आयोजनाहरूमा प्राथमिकता दिइनेछ । बस्ती स्तरका आयोजना संचालन गर्ने कामकालागि उपभोक्ताबाट कम्तीमा ४० प्रतिशत नगद जनसहभागीतामा जुटेमा प्राथमिकताका आधारमा समपुरक कोषबाट जुनसुकै बेला लगानी गरिनेछ । सामान्यतया मेशिनमात्र प्रयोग हुने नयाँ ट्रयाक खन्ने आयोजना, अस्थायी चेक ड्याम निर्माण, खेलकुद वा अन्य चौर सम्याउने मिलाउने, पोखरी निर्माण वा खाल्डो खन्ने/पुर्ने, उपयुक्त पदार्थहरूबाट ब्याक फिलिङ गर्ने, सिंचाई नहर/नाला/झोरा खोल्ने प्रकृतिका आयोजनाहरूमा उपभोक्ताले व्यहोर्ने पर्ने जनश्रमदान बापतको १५ प्रतिशत योगदान नगदै दाखिला गराउने व्यवस्था मिलाईने छ ।
- पालिकाभित्रका खहरेखोला, खोल्सा तथा झोराहरूबाट हुने जमिन कटान रोक्न तटबन्धका कार्यक्रम संचालन गरिने छ । पूर्वी राप्ती किनार तटबन्धनको क्रमागत योजनालाई प्रभावकारी बनाउन केन्द्रीय सरकार र प्रदेश सरकार समक्ष पहल गरिनेछ ।
- वडा भित्रका सबै बाटोहरूको क्षेत्राधिकार तोक्ने/पुनरावलोकन गर्ने तथा लगत कट्टा गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- स्थानिय रुटमा संचालन हुने तिनपाङ्ग्रे सवारी, तथा शेयर राईडिङ गर्न चाहने निजि मोटरसाइकल वा अन्य वाहनहरूलाई प्रदेश सरकारको कानुन बमोजिम नियमन गरिने छ ।
- स्थानिय सार्वजनिक यातायात रुट निर्धारण गरि प्रदेश कानुनमा आधारित कार्यविधबाट रुट परमिट तथा भाडादर निर्धारण र नियमन गरिने छ ।
- वैकल्पिक उर्जा तथा विद्युतिय चुल्हो (ईन्डक्सन) लाई प्रोत्साहन गरिनेछ, ख र आवश्यक बजेट विभियोजन गरिनेछ ।

२.२ भवन तथा भवन संहिता एबम निर्माण ईजाजत

- २०८०/१२/२२ मा नेपाल सरकारबाट मनहरी ९ स्थित हरीयाली सामूदायिक वन क्षेत्रभित्रको ०.२ हेक्टर जग्गा पालिकाको केन्द्रीय प्रशासनिक भवन बनाउन भोगाधिकार प्राप्त भएकोमा तत्काल ठेक्का बन्दोबस्ती मिलाई भवन निर्माण कार्य थालनि गरिन छ ।
- अन्य सबै वडाहरूको प्रशासनिक भवन व्यवस्था भइ संचालन भइरहेकोमा वडा नं. ४ को भवन निर्माण प्रकृया यसै वर्ष सुरुवात गरिने छ । जीर्ण अवस्थामा रहेको वडा नं ३ को कार्यालय भवन समेत नयाँ निर्माण प्रकृयाकोलागि बजेट व्यवस्था गरिने छ ।
- वडा नं.४ मा वन्नुपर्ने स्वास्थ्य चौकी भवन स्थलको समेत विवाद निरुपण गरि निर्माण कार्य थालनी गरिने छ । वडा नं.६ मा स्थापना भएको सामुदायिक स्वास्थ्य संस्थाको भवन निर्माणकालागि जग्गा व्यवस्थापन भइसकेकोले उक्त स्थानमा स्वास्थ्य संस्थाको भवन बनाउन उपयुक्त व्यवस्था गरिने छ ।
- स्वास्थ्य मंत्रालयको श्रोतमा निर्माणाधिन मनहरी अस्पतालको भवन निर्माण कार्यलाई तिव्रता दिइने छ । भवन निर्माण कार्यमा भएको सुस्तताको कारण छुट्टा लगाइ निराकरण गरिने छ ।

मनहरी गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
राज्या, मकवानपुर
बागमती प्रदेश, नेपाल

रमजान कालावती १६
अध्यक्ष

- भवन निर्माण ईजाजत सम्बन्धि नीति, कानून तथा मापदण्डलाई कडाइका साथ लागू गरिने छ । भवन निर्माण सम्बन्धि मापदण्ड लागू हुनु पूर्व बनेका भवनहरू अभिलेखिकरण कार्यलाई मापदण्ड बमोजिम हुनेगरी निरन्तरता दिइने छ । पालिकाको श्रोतबाट निर्माण हुने सार्वजनिक सामुदायिक भवनहरू निर्माण गर्दा निजि स्वामित्वको जग्गामा बनाउन नपाईने नीति कडाइकासाथ लागू गरिने छ ।
- पालिका भित्रका प्राचीन स्मारक, संग्रहालय, धार्मिक, सांस्कृतिक, ऐतिहासिक पुरातात्विक महत्वका भवनहरू संरक्षणको व्यवस्था गरिने छ । विद्यालय, सामुदायिक भवन, सभागृह तथा अन्य सार्वजनिक भवन तथा संरचना निर्माण तथा मर्मत संभार गरिने छ ।
- वडा नं.३ को भुन्द्रुङ्मा निर्माणाधिन ४०० मेट्रीक टन क्षमताको कोल्ड स्टोर निर्माण कार्य समयमै सम्पन्न गर्न निर्माण व्यवसायीलाई आवश्यक सहयोग र समन्वय गरिने छ ।
- वडा नं.७ मा रहेको मदन भण्डारी क्षेत्रीय रंगशाला निर्माणकोलागि केन्द्र तथा प्रदेश सरकारसंगको सहयोग जुटाईने छ । साथै अन्य वडामा भएका विभिन्न खेलमैदानहरूको स्तर उन्नती गरि एक वडा एक खेल मैदानको अवधारणा बमोजिम विकास गरिने छ ।

२.३ जग्गा नापी तथा धनी पूर्जा एवम भू-उपयोग तथा बस्ती विकास

- राष्ट्रिय भूमि आयोगको समन्वय र सहजीकरणमा सबै भूमिहीन दलित र भूमिहीन सुकुम्बासीलाई र अव्यवस्थित बसोबासीको विवरण अनलाईन इन्ट्री गर्ने कार्य सकिएकोले कानून बमोजिम जग्गा उपलब्ध गराउने प्रकृया अगाडि बढाइने छ ।
- भूमिहीन सुकुम्बासीलाई जग्गा वितरण गर्दा सकेसम्म सम्बन्धित वडाको आवाद लाएक ऐलानी वा नदी उकास लगायत पर्ती जग्गामा एकिकृत बस्ती विकास हुने गरि योजना बनाइ कार्यान्वयन गरिने छ ।
- संघीय भू-उपयोग नीति, भू-उपयोग ऐन तथा भू-उपयोग नियमावली बमोजिम पालिका स्तरीय भू-उपयोग योजनाको कार्यक्रम तर्जुमा गरि कार्यान्वयन गरिने छ ।
- सुरक्षित नागरीक आवास कार्यक्रम अन्तरगत गाउँपालिका भित्रका खरको छानो विस्थापित गरि प्रदेश सरकार संगको सहकार्यमा जस्तापात वितरण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ । वागमती प्रदेश सरकारको सहयोगमा संचालित चेपाङ् आवास कार्यक्रममा आवश्यक समन्वय र सहकार्य गरिने छ ।
- गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका सार्वजनिक, पर्ती तथा सरकारी जग्गाहरूमा रहेको अतिक्रमणलाई निरुत्साहित गर्न तथा त्यस्ता जग्गाहरू संरक्षण गर्ने व्यवस्थाका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरि कार्यान्वयन गरिने छ । पहिला देखिनै आवादी रूपमा परिणत भएका ऐलानी पर्ती जग्गा आवाद क्रमोद गर्ने परिवारविच साँघ सिमाना गरि निर्वाहाकालागि छुट्टै घर बनाउन पर्ने अवस्थालाई एकीन गरि निरन्तर भोग गर्न दिने विषयमा पर्षा तथा चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज संग समन्वय गरिने छ ।
- यस गाउँपालिकामा रहेका आदिवासी, जनजाती, अल्पसंख्यक जातजातीहरूको पहिचान, संस्कृति र मुल्यमान्यता संरक्षण गर्न नमुना घर सम्बन्धी कार्यविधि निर्माण गरि नमुना सांस्कृतिक घर कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । त्यस्ता घरहरूमा होमस्टे संचालन गर्न मिल्ने प्रकारले डिजाइन उपलब्ध गराई पर्यटन प्रवर्द्धनमा समेत टेवा पुग्ने संरचना निर्माण गर्न प्रोत्साहन गरिने छ । विपन्न एवम साना बालबालिका सहीतका एकल आमाहरूलाई लक्षित गरि गै.स.स.संगको सहकार्यमा सुरक्षित आवास निर्माण गरि हस्तान्तरण गर्ने कार्यक्रम निरन्तर संचालन गरिने छ ।
- यस गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका हाइटेन्सन लाईन मुनि रहेका प्रयोगविहिन जग्गाहरूको उचित प्रयोगको लागि व्यवसायीक जडिबुटी, कागती खेती, अदुवा, बेसार खेती गर्ने कार्यमा जोड दिइनेछ ।

मदन भण्डारी गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
रजैया, मकवानपुर
बागमती प्रदेश, नेपाल

रजैया, मकवानपुर १७

सरकारी खाली पति नदी उकास तथा राजमार्ग छेउका सार्वजनिक जग्गाको प्रकृति अनुसार नेरीवल, कटहर, औप, लिची जस्ता फलफूलका विरुवा रोप्ने र संरक्षण गर्ने कार्य गरिने छ । यस्तो कार्यको संरक्षणगरी प्रतिफल साझा गर्न टोल विकास संस्थाहरूलाई उत्प्रेरित गरिने छ ।

- नदी किनार, साना तर ठाडो प्रकृतिका झोरा, खोल्सी छेउ, भू-स्खलनको दृष्टिले जोखिम युक्त भु-भागमा घर बास नबनाउने नीति अबलम्बन गरिने छ ।

२.४ विद्युत/उर्जा/सडक बत्ति/ सिंचाइ तथा जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण

- नेपाल विद्युत प्राधिकरणद्वारा पालिका क्षेत्रमा वितरित विद्युत सेवाको गुणस्तर सुधारकोलागी प्राधिकरण संगको सहकार्यमा तार/पोल/ट्रान्सफर्मर लगायत सामग्रीको व्यवस्थापनबाट विद्युत आपूर्ति नियमित बनाइने छ । लिफ्ट प्रविधिका खानेपानी, सिंचाइ जस्ता आयोजनामा सोलार जस्ता बैकल्पिक उर्जालाई प्राथमिकता दिइने छ ।
- पालिकाका मुख्य मुख्य पार्क तथा सावजनिक स्थलहरूमा सौर्य सडक बत्ति जडान गरिने छ । टोल विकास संस्थाहरूको माग बमोजिम उनीहरूकै समन्वयमा संचालन हुनेगरी क्रमशः सडकहरूमा बत्ति जडान गरिदै लगिने छ ।
- घर भित्रको वायु प्रदुषण मुक्त गाउँपालिका घोषणा गर्ने अभियानको थालनी गर्न सुधारीएको चुल्हो, गोबर ग्यास प्लान्ट, ईन्डक्सन तथा ईन्फ्रारेड चुल्हो जस्ता वातावरणमैत्री एवम् नविकरणीय उर्जाको प्रयोगमा प्रोत्साहन गरिनेछ । नविकरणीय ऊर्जामैत्री (energy efficient) भवनहरूको निर्माण र प्रयोगलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- विद्युत सेवा नपुगेका टोल वस्तीहरूमा विद्युत सेवाको पहुँच बृद्धि गर्नुका साथै सौर्य बत्ति वितरण मार्फत जनताको कर जनताको घर, उज्यालो मनहरी शहर अभियान लाई निरन्तरता दिइनेछ । गाउँपालिकाभर बाँकी रहेको कोठेपोलहरूको विस्थापन गरिने छ । साथै सडकहरूमा रहेको पोललाई उचित व्यवस्थापन गर्दै भोल्टेज सुधारमा नेपाल विद्युत प्राधिकरण संग समन्वय गरिनेछ ।
- कृषी पकेट क्षेत्रहरूको पहिचान गरी जनसहभागितामा आधारित सिंचाई कार्यक्रम निरन्तर सञ्चालन गरिनेछ । खासगरी तरकारी बालि उत्पादन हुने क्षेत्रमा भौगोलीक बनावट हेरेर सिंचाई कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।
- संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहको सहलगानीमा सञ्चालन हुने बृहत सिंचाई आयोजनाका साथै पालिका स्तरबाट सञ्चालन हुने साना सिंचाई कार्यक्रमलाई समेत प्राथमिकतामा राखिनेछ । साथै उक्त आयोजनाहरूमा समुदायको प्रत्यक्ष सहभागिता गराइने छ ।
- निर्माणाधिन सिंचाई आयोजनालाई प्राथमिकता दिइनुका साथै पुरा भईसकेका योजनाहरूको मर्मत सम्भार कार्य गर्दै पारदर्शी बनाउनको लागि उपभोक्ता समितीलाई तालिमद्वारा सक्षम बनाइनेछ ।
- ग्राभिटी वेस सिंचाई सुवधा नभएका कृषीक्षेत्रहरूमा डिप वोरिड तथा लिफ्टिड प्रविधिका सिंचाई आयोजनाहरू सञ्चालन गर्न प्राथमिकता दिइनेछ । रमौली-प्रतापुर सिंचाइमा आयोजनामा शाखा कुलो विस्तारमा प्राथमिकता दिइने छ ।
- डिप वोरिड समेत गर्न नसकिने सुख्खा क्षेत्रमा प्लाष्टिक पोखरी निर्माण गरी लघु सिंचाइ व्यवस्था गरिने छ । गाउँपालिका क्षेत्रभरिका सबै कृषि पकेट क्षेत्रमा सिंचाई उपलब्ध गराउन सम्भाव्यता अध्ययन गरिने छ ।

मनहरी गाउँपालिका
कार्यपालिकाको कार्यालय
राज्या, मकवानपुर
बागमती प्रदेश, नेपाल

रत्न कालि

- विशेष गरि जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रणकालागी जोखिम स्थान र संकटासन्नता वस्ती पहिचान गरि दीर्घकालिन समस्या समाधानार्थ विज्ञको सहयोगमा जल उत्पन्न प्रकोप विपद प्रतिकार्य योजना तयार गरि क्रमश लागू गरिने छ ।
- तत्काल खतरामा रहेको जोखिमयुक्त वस्तीमा तारजाली वा सुख्खा ड्यामको व्यवस्था गरि तटबन्ध, खहरे नियन्त्रण गर्न रकम विनियोजन गरिने छ ।

२.५ वातावरण/पर्यावरण एबस जलाधार क्षेत्र संरक्षण तथा फोहरमैला व्यवस्थापन र पूर्वाधार विकासको अन्तर सम्बन्ध

- सार्वजनिक निर्माणका कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा कानुन बमोजिम अनिवार्य गर्नुपर्ने भनिएका आयोजनाहरूको प्रारम्भिक वातावरणीय अध्ययन(IEE) गरेर मात्र आयोजना कार्यान्वयन गरिने छ । गाउँपालिका स्तरका हरेक भौतिक संरचनागत आयोजना सञ्चालन गर्दा वातावरण मैत्री बनाई गाउँपालिकामा वातावरण मैत्री स्थानीय शासनको अवधारणालाई कार्यान्वयन तहमा उतार्ने प्रयास गरिनेछ ।
- सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिहरूसंगको सहकार्यमा वृक्षारोपण र वन संरक्षण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ । जलवायु अनुकुलन तथा जैविक विविधता सम्बन्धि विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । वडा नं.८ र ९ को नदी उकास संरक्षित जग्गामा जलासययुक्त सिमसार पोखरीको निर्माण थालनी गरिने छ । वडा नं.६ को भुलचोक मोरङ्गे तालको संरक्षण र विकास गरि पर्यापर्यटकीय गन्तव्यको रूपमा अगाडी बढाईने छ । खानेपानी तथा लघुसिंचाईको रूपमा उपयोग गर्न मिल्ने पानीको साना साना श्रोत: कुवा तथा मुहान संरक्षण गर्ने कार्यक्रम संचालन गरिने छ । ऐतिहासिक ढुङ्गेधारा तथा ईनारहरूको संरक्षण र मर्मत गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईने छ । गरिव विपन्न परिवारलाई आवश्यकता बमोजिम निशुल्क ट्युबकल वितरणको व्यवस्था मिलाईने छ ।
- चुरे संरक्षण कार्यलाई राष्ट्रपती चुरे संरक्षण कार्यक्रम संग सहकार्य गरि निरन्तरता दिईनेछ ।
- नदीजन्य लगायत प्राकृतिक श्रोतमा आधारित साधारण निर्माणमुखि पदार्थको उत्खनन् प्रशोधन तथा निकासी कार्यलाई वातावरणमैत्री बनाईने छ । यस्तो कच्चा पदार्थ ढुवानीको लागि वैकल्पिक सडक निर्माण गरि ढुवानीको प्रबन्ध मिलाईनेछ ।
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनले दिएको अधिकार प्रयोग गरि मध्यवात क्षेत्र व्यवस्थापन समितिलाई राष्ट्रिय निकुञ्ज र स्थानिय सरकारबीच समन्वय गर्ने संयत्रको रूपमा परिचालन गरिने छ । सोही संयत्रको माध्यमबाट राष्ट्रिय निकुञ्ज भित्र संचालन गरिने सम्भाव्य जीप सफारी, हात्ती सफारी लगायतको पर्या पर्यटकीय गतिविधिलाई प्रबर्द्धन गर्न सडक मर्मत लगायतको पूर्वाधार व्यवस्थापनमा आइपर्ने समस्याहरू समाधानमा सहजीकरण गरिने छ ।
- वन वातावरण र जैविक विविधतालाई संरक्षण तथा कृषकहरूलाई प्रोत्साहन गर्न चिराईतो, कुरीलो, अम्रुसो जस्ता गुणकारी वनस्पतीको नर्सरी स्थापना गरी किसानहरूलाई प्रोत्साहित गर्न आवश्यक बजेट व्यवस्था गरिनेछ ।
- हाल केही वडाका क्षेत्रमा मात्र संचालन भएको फोहर सङ्कलन कार्य सवै वडाहरूमा विस्तार गर्ने गरि साझेदार निकाय व्यवस्था गरिने छ । फोहर व्यवस्थापन कार्यलाई दीगो बनाउन डम्पिङ्ग साइट ज्ञान केन्द्र स्थापना गर्ने कार्य अगाडी बढाईने छ । हाल भइरहेको ट्याक्टरबाट फोहर संकलन कार्यलाई थप क्षेत्रमा विस्तारकोलागि ट्याक्टरको संख्या थप गरिने छ ।

Handwritten signature and text: 'रजैया, मकवानपुर जिल्ला' and 'गणपती प्रदेश, नेपाल'.

- सङ्कलित फोहर विसर्जन गरि पुनःप्रयोग,प्रशोधन गर्न हाल वडा नं ७ को बेलुवा टापुमा रहेको डम्पिङ्ग साईट व्यवस्थापनकोलागी मास्टर प्लान/डि.पि.आर. तयार गरि निर्माण गरिने छ ।
- "आ-आफ्नो टोल बस्ती सफा राखौ" भन्ने नाराका साथ सबै वडाले टोल विकास संस्थालाई सरसफाई जागरण चलाउने गरि जिम्मा दिइनेछ । सरसफाईमा नमूना देखिएका टोल विकास संस्थाको छनौट गरि वडा/पालिकाले पुरस्कृत गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
- राजमार्गका आवश्यक स्थानमा प्रदेश सरकारको सहयोगमा पर्यावरण मैत्री पार्क सहीतको थप सार्वजनिक शौचालय / धुम्ती शौचालय एवम रिफ्रेस सेन्टर बनाउन पहल गरिने छ ।

२.६ सार्वजनिक निजी साझेदारी

- पालिकाबाट संचालन हुने फोरमैला व्यवस्थापन, डम्पिङ्ग साईट निर्माण तथा संचालन, शित भण्डार संचालन,पर्यटकीय क्षेत्रको व्यवस्थापन जस्ता कार्यहरुमा सार्वजनिक-निजी क्षेत्र साझेदारीको निति अबलम्बन गरिने छ । गाँउपालिकाको लगानीमा बनेका सडक तथा सामुदायिक भवनहरुको दीगो संरक्षणकोलागी निर्मित सम्पत्तिको मर्मत सम्भार प्रयोजनकोलागी निजी क्षेत्र संग सहकार्य गरिने छ ।
- ४० प्रतिशत नगद लागत सहभागिता जुट्ने आयोजनाहरु प्राथमिकतामा राखि जनलागत सहभागीता अन्तरगत ६०.४० को उपभोक्ता समितिबाट भइरहेको सार्वजनिक निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- व्यवसायीक कृषि, पशुपालन, माछा पालन, कुखुरा पालन तथा घरेलु उद्योग र उधमशिलता जस्ता क्षेत्रको विकासमा निजी क्षेत्रलाई प्रवर्द्धन गरिने छ ।
- गलैचा, दुना टपरी, स्वेटर, तयारी पोशाक, झोल साबुन बनाउने, अचार बनाउने जस्ता आय आर्जन हुने र रोजगारी श्रृजना हुने घरेलु उद्योगको स्थापना र संचालनमा निजी क्षेत्रले साझेदारी गर्न चाहेमा निश्चित कार्यविधि र मापदण्ड बनाइ साझेदारी गरिने छ ।
- नविन प्रविधिको प्रयोग र विकासमा युवा उधमीलाई प्रोत्साहन गरि नवप्रवर्तन र सिर्जनात्मक कार्य गर्न व्यवसायको स्टार्टअप कामका सहयोग गरिने छ ।
- जनतासँग प्रत्यक्ष जोडिएर विकास निर्माणको काममा संलग्न हुन पर्ने अध्यक्ष/उपाध्यक्ष हरुले कतिपय बजेट निति कार्यक्रममा नसमेटिएका योजनाहरुलाई सम्बोधन गर्नुपर्ने आवश्यकतालाई मध्यनजर गर्दै जनता सँग अध्यक्ष/उपाध्यक्ष कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ ।

२.७ योजना कार्ययोजना तथा उपभोक्ता समिति परिचालन

- मनहरी गाउँपालिकाको आयोजना संचालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धि कार्यविधि-२०८० मा सामयिक संसोधन गरि उपभोक्ता समितिहरुलाई दर्ता गरि प्रमाण-पत्र जारी गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
- योजना शाखा मार्फत उपभोक्ता समिति परिचालन गरि कार्यान्वयन गरिने र पूर्वाधार शाखाबाट ठेका मार्फत कार्यान्वयन गरिने योजनाहरु कार्ययोजना बनाई समय तालिका अनुसार समयमानै सम्पन्न हुने गरि संचालन गरिने छ ।
- उपभोक्ता समितिका अध्यक्ष, सचिव र कोषाध्यक्षलाई योजना संचालन सम्बन्धि आधारभुत अभिमुखिकरण कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- उपभोक्ता समितिबाट गरिने श्रम मूलक सार्वजनिक निर्माणमा उपभोक्ता समितिको श्रमदाह लाग्यत योगदानलाई वस्तुपरक र यथार्थ बनाउने प्रयास गरिने छ ।

मनहरी गाउँपालिका
विकासको कार्यलय
राजेश, मकवानपुर
बागमती प्रदेश, नेपाल

२०७७.०१.१५
राजेश
मकवानपुर

- उपभोक्ता तथा टेक्ना मार्फत संचालित आयोजनाहरूको प्रगती तथा प्रतिफलको समिक्षा गरिने र आगामी दिनमा गर्नु पर्ने सुधारात्मक कार्यकोलागी पृष्ठपोषण लिन कार्यपालिका सदस्यहरूमाझ अन्तरकृया कार्यक्रम गरिने छ ।
- अनुगमन प्रणालीलाई छिटो छरितो तथा वस्तुनिष्ठ बनाउन अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समितिलाई साधन स्रोतको कमि हुन दिईने छैन । अनुगमन तथा सुपेरीवेक्षण समितिलाई बाह्य अवलोकन भ्रमण लगायत आधारभूत गुणस्तर परिक्षणको तालिम प्रदान गरिने छ ।
- गाउँपालिका क्षेत्र भित्र संचालित योजना तथा कार्यक्रमहरूको नतिजामा आधारित अनुगमन प्रणाली (Result Based Monitoring System) को मर्मअनुसार अनुगमन र मुल्याङ्कन कार्य संचालन गर्ने प्रयास गरिने छ । सार्वजनिक निर्माण कार्य अन्तरगत विशेषगरि भौतिक पक्षको गुणस्तर सुनिश्चित गर्न हाल संचालन गरिएको कोर कटिङ्ग, स्ट्रेन्थ टेष्ट लगायत कार्यलाई निरन्तरता दिइ गुणस्तर जाँचकोलागि थप उपकरण तथा ल्याब स्थापना गर्न प्रयास गरिने छ ।
- गाउँपालिकाबाट संचालित सबै योजनाहरूको सम्बद्ध अनुगमन समितिबाट अनुगमन भए पश्चात मात्र पुरा रकम भुक्तानी दिईने व्यवस्था मिलाईनेछ । साथै गाउँपालिकामा हुने प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रमहरूको अनुगमन समितिले अनुगमन गरेपछि मात्र भुक्तानीको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- आयोजना/कार्यक्रमहरूको अनुगमन कार्यलाई छिटो छरितो बनाउन पूर्वाधार बाहेक अन्य विषय क्षेत्रका समितिहरूलाई तत् तत् विषयगत समिति अन्तरगतका आयोजनाहरू अनुगमन गर्ने गरि कार्यविधि संसोधनको व्यवस्था मिलाईने छ ।
- गाउँपालिकाबाट संचालित विभिन्न पूर्वाधार, सामाजिक, आर्थिक लगायत क्षेत्रका परियोजनालाई पारदर्शी दिगो र व्यवस्थित बनाउन सार्वजनिक सुनुवाई सामाजिक परीक्षण तथा सार्वजनिक परीक्षण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

२.८ तथ्याङ्क व्यवस्थापन

- गाउँपालिकाको समग्र प्रगती समेटिएर तयार भएको विद्युतीय वस्तुगत विवरण (Digital Profile) गाउँपालिकाको आधारभूत तथ्याङ्कहरूलाई राष्ट्रिय योजना आयोगको National Data Profile मा प्रविष्टि गर्ने व्यवस्था गरि अद्यावधिक गरिने छ ।
- पालिका स्तरीय आधारभूत तथ्याङ्क
- इ-संकलन, जनस्वास्थ्य सम्बन्धि सुचना प्रणाली (H mis), पंजिकरण तथा सामाजिक सुरक्षा भत्ता सुचना प्रणाली (MIS), शिक्षा सम्बन्धि सुचना प्रणाली (E mis), बेरोजगार व्यक्तिहरूको सुचना प्रणाली लगायत अन्य तथ्याङ्कीय गतिविधि बाट प्राप्त हुने तथ्याङ्कहरू प्रयोगकर्तालाई आवश्यक पर्दा एकीकृत रूपले प्राप्त हुने व्यवस्था गर्न पालिका स्तरीय तथ्याङ्क ईकाइको व्यवस्थित गरिने छ ।
- यसै वर्ष मनहरी गाउँपालिकाको अद्यावधिक सहीतको आवधिक योजना तयार गरि मध्यमकालीन खर्च संरचना, योजना बैंक लगायत तरीकाबाट आयोजना संचालन हुन सक्ने प्रणालीको विकास गरि सार्वजनिक गरिने छ ।

मनहरी गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
राजेश, मकवानपुर
बागमती प्रदेश, नेपाल

११/०५/२०८१
११

३. सामाजिक विकास:

३.१ शिक्षा तर्फ:

- बाल विकास सहजकर्ता तथा विद्यालय कर्मचारीलाई संघीय तलबको अतिरिक्त थप रु ९,००० तलब दिने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ । गाउँपालिका स्रोतबाट मात्र तलब भत्ता खाने बाल विकास सहजकर्तालाई अन्य सहजकर्ता सरह तलब उपलब्ध गराइनेछ ।
- शिक्षा क्षेत्रमा कार्यरत शिक्षक तथा कर्मचारीहरूको पेशागत र व्यक्तिगत क्षमता अभिवृद्धि, पुरस्कार तथा प्रोत्साहन कार्यक्रम सन्चालन गरिनेछ ।
- सामान्यतया प्रथम चौमासिक अबधिभित्र प्रतिस्पर्धात्मक विधिद्वारा प्रधानाध्यापकहरू छुनोट तथा नियुक्ति गरी कार्यसम्पादन करार सम्झौता गरिनेछ । शिक्षकहरूलाई प्र. अ. संग कार्यसम्पादन करार सम्झौता गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । करार सम्झौता गर्ने प्रधानाध्यापकहरूलाई प्रोत्साहन भत्ता उपलब्ध गराइनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयहरूको सुपरिवेक्षणमा सहयोग पुर्याउन सि.सि.टि.भि. क्यामरा र ई हाजिरी जडानलाई निरन्तरता दिइनेछ । यसको प्रयोग र प्रभावकारीता नतिजामूलक बनाइने छ ।
- विद्यार्थीको विद्यालय आवगमनलाई सहज बनाउन प्राथमिकताको आधारमा क्रमशः विद्यालय बसको प्रवन्ध गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरूलाई लक्षित गरी गरिवसंग विशेषरु छत्रवृत्ती कार्यक्रमलाई निरन्तर दिइनेछ । दलित, सिमान्तकृत, असाहाय विपन्नलाई छत्रवृत्तीको विशेष व्यवस्था गरिनेछ । प्राविधिक शिक्षा शिक्षण गर्ने संस्था वा तालिम प्रदायक संस्थसंग गाउँपालिकाबाट सम्झौता गरी प्राविधिक /सिपयुक्त जनशक्ति उत्पादन गर्ने कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- विद्यार्थी सङ्घको आधारमा दरबन्दि अपुग भएका विद्यालयहरूलाई शिक्षक व्यवस्थापन अनुदान प्रदान गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ । विद्यालयको शैक्षिक नतिजाको आधारमा विद्यालयलाई विशेष प्रोत्साहन अनुदान प्रवन्ध गरिनेछ ।
- मनहरी गाउँपालिकामा सन्चालित प्राविधिक शिक्षा सन्चालन गर्ने विद्यालय र अध्ययनरत विद्यार्थीलाई प्रोत्साहनको कार्यक्रम सन्चालन गरिनेछ । +२ सम्म निशुल्क: शिक्षा कार्यान्वयनकालागि सबै विद्यालयहरूमा दीगो आम्दानीको स्रोत खोजी बारे अध्ययन गरिने छ ।
- विद्यालयलाई तथा शिक्षकलाई प्रविधिमैत्रि बनाउन प्रविधिमैत्रि विद्यालय कार्यक्रम सन्चालन गरिनेछ ।
- विद्यालय व्यवस्थापन समिति तथा अभिभावक सचेतना कार्यक्रम सन्चालन गरिनेछ ।
- शिक्षक तथा विद्यार्थीहरूको क्षमता मापन र गुणस्तरिय सिकाई सुनिश्चितताको लागि कक्षा ५ र ८ मा बाह्य मुल्याङ्कन गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- शिक्षकहरू प्रसुति विदामा बस्दा विद्यालयलाई पर्न सक्ने समस्या न्युनिकरण गरी शैक्षिक क्षति कम गर्न विद्यालयलाई प्रदान गरिदै आएको अनुदानलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

Handwritten signature and name: *कृष्ण शर्मा*
कृष्ण शर्मा
उपप्रधान

- शिक्षक दरबन्दी मिलान कार्य सञ्चालन गरिने छ । विद्यार्थी संख्या कम भएको बाल विकास केन्द्र र विद्यालयहरूलाई मर्ज प्रोत्साहन कार्यक्रम गरि आवासिय सुविधासहितको ठूलो विद्यालय निर्माण कार्यक्रममा जोड दिईनेछ ।
- माध्यमिक तहका सबै विद्यालयहरूमा स्काउट, जुनेस, ईको क्लब जस्ता समिति गठन गरि बालबालिकाको सृजनात्मक क्षमताको विकासमा जोड दिईनेछ ।
- शैक्षिक भ्रमणले मानिसको सिकाईको दायरा बढाउने हुँदा नमुना शैक्षिक संस्था भ्रमणको अवसर प्रदान गरिनेछ ।
- अल्पकालिन तथा दीर्घकालिन योजनाहरूलाई समेटि गाउँपालिकाको शिक्षा योजना निर्माण गरिनेछ ।
- सामुदायिक सिकाई केन्द्रको भुमिका प्रभावकारी बनाई केन्द्रमार्फत अनौपचारिक तथा बैकल्पिक शैक्षिक कार्यक्रमलाई जोड दिईनेछ ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा अल्पसंख्यक लगायतका समुदायलाई विद्यालय शिक्षामा पहुच पुर्याई विद्यालयमा टिकाउन विशेष कार्यक्रम सन्चालन गरिनेछ । अपाङ्गता पहिचानकालागि स्क्रीनिङका कार्यक्रम सन्चालन गरिनेछ ।
- सबै विद्यालय-हरित विद्यालय अवधारणा कार्यान्वयनमा ल्याईने छ ।
- शिक्षामा नवप्रवेशी जनशक्ति भित्र्याइ शिक्षण कार्य प्रभावकारी बनाउन शिक्षक स्वर्णिम अवकाश कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- विद्यालयमा शुक्रवारलाई व्यवहारिक ज्ञानसंग जोड्न Book Free Friday कार्यक्रम प्रभावकारीता अध्ययन गरि लागू गरिने छ ।
- शैक्षिक सरोकारका विषयमा छलफल तथा विचार विमर्श गर्न अध्यक्षसंग यूवा कार्यक्रम सन्चालन गरिनेछ ।

३.२ युवा, खेलकुद तथा अन्य खेलकुद पुर्वाधार:

- अध्यक्ष कप फुटबल र उपाध्यक्ष कप भलिबल प्रतियोगिताको निरन्तरता दिईनेछ ।
- खेलकुद विकास समितिलाई सक्रिय बनाई खेलकुदका विभिन्न गतिविधिहरू समिति मार्फत सन्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- युवाहरूको नेतृत्व विकास गर्न विभिन्न युवामैत्री कार्यक्रमहरू सन्चालन गरिनेछ ।
- नमुना युवा संसदको अभ्यास कार्यक्रम सन्चालन गरिनेछ ।
- खेलकुद तर्फ फुटबल एकेडेमी स्थापना गर्ने सम्भाव्यता अध्ययन गरिने छ ।
- क्रिकेट, व्याडमिन्टन, टेबल टेनिश लगायत खेलहरूमा रुची भएका युवाहरूलाई त्यस्ता प्रकारका खेलको पालिका, जिल्ला तथा प्रदेश स्तरीय प्रतियोगिता आयोजनामा सहयोग गरिने छ ।

मलहरी गाउँपालिका
जोड कार्यापालिकाको कार्यालय
रजेया, मेकवानपुर
बागमती प्रदेश, नेपाल

२३
रत्न कालाचेती
अध्यक्ष

- राष्ट्रिय स्तरको जुनसुकै खेलकुदमा ख्याति कमाउन सफल हुने मनहरीका खेलाडीलाई उचीत सम्मान तथा पुरस्कार प्रदान गर्ने नीति रहने छ ।

३.३ स्वास्थ्य तर्फ:

- जेष्ठ नागरीक तथा असहाय बर्गको स्वास्थ्य अवस्था जाँच तथा उपचारको लागि जनप्रतिनिधि,टोलविकास संस्था,स्वास्थ्यकर्मी र महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाको सहकार्यमा घर दैलो स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- १५ शैयाको मनहरी अस्पताल निर्माणको काम सम्पन्न नहुँदा सम्म अस्थायी अस्पतालबाट सेवा प्रवाहलाई निरन्तरता दिइनेछ । साथै मनहरी अस्पतालमा अन्तरङ्ग सेवा सञ्चालनमा ल्याइनेछ, जसको लागि आवश्यक भौतिक पुर्वाधार तथा जनशक्ति व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- मनहरी अस्पतालमा ओ.पि.डि. सेवा विस्तारलाई निरन्तरता दिई सेवामा वृद्धि गरिनेछ ।
- मनहरी ३ मा रहेको हाँडीखोला स्वास्थ्य चौकीमा छुट्टै बर्थिङ्ग सेन्टर निर्माण गर्नुको साथै मेडिकल अफिसर डाक्टरको व्यवस्थापन मिलाई जनताले गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा पाउने अधिकारलाई सुनिश्चित गरिने छ ।
- महिला स्वास्थ्य स्वयम् सेविकाहरुको मनोदल बढाउन हाल कार्यान्वयनमा रहेको अवकाश पश्चात दिईने सुविधा निरन्तर गरिनेछ । साथै सेवारत महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकालाई संचार खर्च उपलब्ध गराइनेछ ।
- स्वास्थ्य संस्था तथा ईकाइहरुको भौतिक सुविधा व्यवस्थित बनाई,स्वास्थ्य सेवा प्रवाहलाई सुदृढ बनाउने तथा निःशुल्क वितरण गरिने औषधी र औजार उपकरणको उपलब्धता नियमित गरिनेछ ।
- शत प्रतिशत आमाहरुलाई स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी (Zero home Delivery) गराइ पुर्ण संस्थागत सुत्केरी भएको गाउँपालिका निर्माण गर्न कार्यक्रम ल्याइनेछ । पालिका भित्रकै स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी हुन जाँदा निःशुल्क एम्बुलेन्सको सुविधा उपलब्ध गराईने छ ।
- आमा समुह लाई सुदृढिकरण गरी जनचेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गरी स्वास्थ्य शिक्षा प्रवर्द्धन गर्न स्वास्थ्यकर्मी तथा महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका दुवै परिचालन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- गर्भवती महिलाहरुले गर्नुपर्ने अनिवार्य जाँच गराउन स्वास्थ्य संस्थामा आउँदा र सुत्केरी सेवा लिँदा पोषण कार्यक्रम तथा क्याल्सियमबाट प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- गर्भवती महिलाहरुको आधारभुत जाँच तथा भिडियो एक्सरे सेवा निःशुल्क गरिनेछ ।
- मनहरी गाउँपालिकाको अति विकट वडा नं ६ को रुपाचुरी बालभञ्ज्याङ क्षेत्रमा निर्माण भएको बर्थिङ्ग सेन्टर भवनमा बर्थिङ्ग सेवा सुरु गरिने छ ।
- स्वास्थ्य संस्थाको सुत्केरी दर बढाउन सुत्केरी महिलाको लागि घर दैलो भेट सहीतको पोषण प्याकेज सुविधा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- बिवाहित महिलाहरुमा हुन सक्ने पाठेघरको मुखको क्यान्सर तथा यौनजन्य रोगहरुको समयमै पहिचान गरी उपचारमा ल्याउन स्क्रिनिङ क्याम्प तथा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

गाउँपालिका कार्यालय
देजेवा, मकवानपुर
बागमती प्रदेश, नेपाल

२४

- पूर्ण खोपयुक्त गाउँपालिका सुनिश्चितता तथा दिगोपना कायम राख्न ५ वर्ष मुनिका सबै बालबालिकालाई खोपको पहुँचमा ल्याउन गाउँघर क्लिनिक तथा खोप क्लिनिकलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- अति विपन्न सहिद बेपत्ता असहाय पूर्ण अपाङ्गता तथा द्वन्द्व पिडित परिवारको निःशुल्क स्वास्थ्य बीमा गर्न गरिबसंग बिछेधर स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रमलाई निरन्तर गरिनेछ ।
- गर्भवती महिलाहरूको लागी निःशुल्क भिडियो एक्सरे सेवा निरन्तर गरी सबै स्वास्थ्य संस्थाबाट सेवा सञ्चालन गरिनेछ ।
- प्रदेश सरकारको सहयोगमा मनहरी ९ मा स्थापित नागरीक आरोग्य केन्द्रलाई थप व्यवस्थित गरिनेछ ।
- पालिकाभरमा मोतिया बिन्दु भएका नागरीक फेला परेमा निजहरूको मोतिबिन्दुको निःशुल्क शल्यकृया हुने व्यवस्था मिलाइने छ । मनहरी ७ मा स्थापित आँखा अस्पताललाई भौतिक सुधार गर्दै विपेशज्ञ सेवाको पहुँच अभिवृद्धि गरिनेछ ।
- रेडक्रससंगको सहकार्यमा ब्लड बैंक सञ्चालनमा सहयोग र रगत आवश्यक पर्ने नागरीकहरूलाई निःशुल्क रगत उपलब्ध गराउने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ । आवश्यकता अनुसार रक्तदान शिविर सञ्चालन गरिनेछ ।
- आवश्यक देखिएको वडाका टोलमा विभिन्न रोगका (सर्ने/नसर्ने) निदान तथा परामर्श स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गरिनेछ । साथै मानसिक स्वास्थ्य समस्या भएका विरामीहरूलाई मनोसामाजिक परामर्श सेवा उपलब्ध गराइनेछ ।
- सूचना प्रविधिको माध्यमबाट स्वास्थ्य सेवा पाउने नागरीक र सेवाका सूचनाहरू अद्याधिक गरिनेछ ।
- मानविय स्वास्थ्य तर्फ परिआउने विपद व्यवस्थापन र महामारीजन्य रोग रोकथाम तथा नियन्त्रण गर्न द्रुत प्रतिकार्य टोली गठन गरिनेछ ।
- कडा रोग लागेका गरिब तथा अतिविपन्न असहाय पूर्ण अशक्त अपाङ्गता भएका विरामीहरूको लागी एम्बुलेन्स सेवामा छुट दिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- बालबालिकाको पोषण सुधारकोलागि विधालयमा विधार्थी सहीतको पोषण तथा असल खानपान सम्बन्धि सचेतनामूलक अन्तरकृया कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- नेपाल रेडक्रस सोसाईटी उपशाखा मनहरीको संस्थागत क्षमतामा वृद्धि गरिनेछ ।

३.४ महिला तर्फ:

- दिगो विकासका लक्ष्य, १६ औँ आवधिक योजनाका तथा वेइजिड घोषणाका धाराहरू सम्बन्धि मनहरी गाउँपालिकाका प्रत्येक जनप्रतिनिधिहरू र कर्मचारीहरूलाई विभिन्न माध्यमबाट अभिमुखिकरण प्रदान गरिनेछ ।

Handwritten signature and text: 'रत्नपुर कालासेती' and 'अध्यक्ष'.

- घरेलु हिंसा पिडित महिलाहरूलाई न्यायमा पहुँच दिनुका लागि आवश्यकता बमोजिम सेफ हाउसमा आश्रय दिई भेलमिलापको माध्यमबाट परिवारमा पुनर्स्थापना गरिनेछ । पिडित महिलाहरूको लागि मागमा आधारित विभिन्न खाले सीपमुलक तालिम प्रदान गरि आत्मनिर्भर बनाउन सहयोग गरिने छ ।
- महिलाहरूलाई उच्चमशीलता तालिम प्रदान गरि व्यवसायी बन्न प्रेरित गरिने छ । बेचबिखनमा परेका, बहुविवाहका कारण हेलत्वमा परेका, विभिन्न खाले हिंसाको सिकार भई संरक्षणको आवश्यकता परेका महिलाहरूको लागि जिविकोपार्जन तथा आय आर्जन हुने कृयाकलापमा संलग्न गरिनेछ । सिपमुलक तालिम प्रदान गरेका विपन्न महिलाहरूलाई आवश्यकता अनुसार बिउ पूँजी उपलब्ध गराइनेछ ।
- नेपाली महिलाहरूको महान पर्व हरितालिका तिजलाई महिला अधिकारको सचेतना जगाउने अवसरको रूपमा उपयोग गर्न कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- महिलाको अधिकार सुनिश्चित गर्न स्थापित विभिन्न राष्ट्रिय अन्तराष्ट्रिय दिवसहरू विभिन्न कार्यक्रम गरी मनाइनेछ ।
- महिलाका सबालका कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्दा आवश्यकता अनुसार पालिका स्तरीय महिला समन्वय समितिको समन्वयमा गरिनेछ ।
- एकल महिला/ पुरुषलाई मनोपरामर्श आवास तथा आर्जन कार्यक्रममा जोड्दै लगिनेछ ।
- महिलाहरूलाई नेतृत्व तथा व्यक्तित्व विकासका विभिन्न कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- पालिका तथा बडास्तरमा संचालन गरिने हरेक कार्यक्रममा सकेसम्म ५० प्रतिशत महिलाको सहभागिता गराउने प्रयास गरिनेछ ।
- घरेलु हिंसा तथा लैंगिक हिंसा पिडितहरूको लागि, हिंसा निवारण कोषको व्यवस्था गरी तत्काल राहात, पुनर्स्थापना, न्यायमा पहुँचको लागि सहयोग प्रदान गरिनेछ ।
- किशोरी/महिलाहरूलाई लक्षित यौन तथा प्रजनन, महिनावारी स्वच्छता, मानसिक स्वास्थ्य लगायत विषयमा परामर्श सम्बन्धि तालिम प्रदान गरिने छ ।
- आर्थिक अभावको कारण उच्च शिक्षाको अध्ययनरत कक्षालाई निरन्तरता दिन समस्या परेका किशोरीहरूकालागि आवश्यक व्याग, कपी/कलम लगायत शैक्षिक सामग्री सहितको उपाध्यक्ष किशोरी शैक्षिक सहयोग कार्यक्रम संचालन गरिने छ । खेलकुदमा रुची राख्ने किशोरीहरूको समूहलाई मान बमोजिम खेलकुद सामग्री समेत उपलब्ध गराइने छ ।

३.५ बालबालिका:

- नेपालकै पहिलो बालमैत्री घोषणा भएको गाउँपालिका भएको प्रतिष्ठालाई जोगाइ राख्न बालबालिकाहरूलाई घोषणाका सुचक बमोजिमका न्युनतम सेवा, सुविधा र संरक्षणका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्र भएका विद्यालय, स्वास्थ्य सस्था, विभिन्न योजना, भेला आदी बालबालिकाको सहभागिता अनिवार्य गरिनेछ ।
- बालमैत्री स्थानीय शासनका सुचकहरूको हालको अवस्था विश्लेषण गर्न सुचकहरूको पुन लेखाजोखा गरिनेछ ।

भक्तरी गाउँपालिका
राज्या, न्याय, आन्तरिक
बमोजिमको कार्यालय
बागमती प्रदेश, नेपाल

१६
रज्या कालावेती
आय

- बालबालिकाका सञ्चाल कार्यान्वयन गर्न पालिका स्तरीय बाल सञ्चाल तथा बडा बडामा रहेका बाल क्लब र बालसञ्चालहरूलाई प्रोत्साहित गरि बालमैत्री स्थानीय शासन घोषणालाई जिवन्त बनाई दिगो बनाउन र टिकाउन आवश्यकता अनुसार हाल भएका सहित अरु बालमैत्री सहजकर्ताहरूको व्यवस्थापन र परिचालन गरिने छ ।
- गाउँपालिकाबाट जारी भएका बाल संरक्षण(अनुगमन, उद्धार, आपतकालीन सहयोग तथा पुनरस्थापना) कार्यविधि, २०७८ र बाल श्रम निवारण सम्बन्धि कार्ययोजना, २०७८, बालकोष सञ्चालन कार्यविधि लगायत बालबालिका सम्बन्धि कानूनहरूलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- गाउँ बाल संरक्षण समिति, बडा बाल संरक्षण समिति लगायत सांघर्षिक अन्य समितिहरू बालबालिकाको क्षेत्रमा कार्य गर्ने गैरसरकारी संस्थाहरूलाई सकृयता बढाउने वातावरण सिर्जना गरिनेछ । बालबालिकाहरूको क्षेत्रमा काम गर्ने संघ संस्थाहरूको दोहोरोपन हुन नदिई कार्यक्रम समन्वयमा संचालन गरिनेछ ।
- बालसञ्चाल तथा बाल क्लबमा आवद्ध बालबालिकालाई बाल विवाह तथा बालश्रम विरुद्धको शिक्षा, बालबालिका विरुद्धको हिंसा, बाल दुर्व्यवहार, विद्युतिय माध्यमबाट हुने यौन शोषण, बाल मनोविज्ञान र मनो विमर्श जस्ता विषयमा सचेतनामुलक तालिम तथा अवलोकन भ्रमण जस्ता कार्यक्रम राखिनेछ । सबै बडामा बालमैत्री उद्यान बनाउन सुरु गर्ने गरि बजेटमा सम्बोधन गरिनेछ ।
- बालसञ्चाल तथा बाल क्लबमा आवद्ध बालबालिकालाई क्षमता विकासका कार्यक्रम संचालन गर्ने, बालक्लब संजाल मार्फत सचेतनामुलक कार्यक्रम (सडक नाटक, भेला, छलफल) कार्यक्रम गराउने र उत्कृष्ट कार्य गर्ने बालक्लबलाई सम्मान गरिनेछ ।
- "बालबालिका संग उपाध्यक्ष" अभियान सहीत भाद्र २९ गतेको राष्ट्रिय बाल दिवस विविध कार्यक्रम गरि मनाईने छ । साथै अन्तराष्ट्रिय बाल दिवस नोभेम्बर २०, अन्तराष्ट्रिय बालिका दिवस ११ अक्टोबर, सामाजिक सुरक्षा सप्ताह २५ देखि २८ नोभेम्बर विविध कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । पालिका क्षेत्रमा कार्यान्वयन गरिने भौतिक सामाजिक क्रियाकलापमा बालबालिकाको सर्वोत्तम हितलाई प्राथमिकता दिई संस्थागत रूपले बालबालिकाबाट उठाइएका सवाललाई कार्यान्वयन गर्न ध्यान दिइनेछ । बडा तथा पालिकाका जुनसुकै योजना तथा कार्यक्रमहरूमा बालबालिकाको हक अधिकार र विचारलाई समावेश गरिनेछ ।
- पालिकामा श्रमडेस्कको स्थापना गरिनेछ । बालश्रमको अवस्था बारेको तथ्याङ्क संकलन गरि जोखिमयुक्त श्रममा रहेका बालबालिकाको उद्धार गरि उनीहरूलाई उचीत शिक्षा तथा शिपमुलक तालिम प्रदान गरिने छ । बालश्रम निवारण कार्य दीगो रूपमा संचालन गर्न छिमेकी राक्सिराङ्ग, कैलाश लगायत अन्य पालिकासंग समन्वय गरिने छ ।
- पालिका प्रवेश हुने पूर्वी र पश्चिम सीमानामा सबैले देखे स्थानमा बालमैत्री गाउँपालिका घोषणाको जानकारी सहितको होर्डिङ्ग बोर्ड राखिने छ ।

३.६ अपाङ्गता भएका नागरिक:

- अपाङ्गता परिचय पत्र जारी गर्ने कार्यलाई सरल र निरन्तर रूपमा सञ्चालन गरिनेछ ।

मजहरी गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
रजैया, मकवानपुर
बागमती प्रदेश, नेपाल

२७
रजैया, मकवानपुर
बागमती प्रदेश

- पालिका स्तरीय अपाङ्गता समन्वय समिति मार्फत सहायता सामग्री आवश्यक पर्ने व्यक्तिलाई सहायता सामग्री उपलब्ध गराइनेछ । गाउँपालिका क्षेत्रमा निर्माण हुने सरकारी भवन लगायत संरचनाहरूलाई अनिवार्य अपाङ्ग मैत्री बनाइने छ ।
- पूर्ण अपाङ्गता भएका व्यक्तिको दैनिक जीवनका विविध पक्षमा सहयोग पुर्याउन कार्यलय भित्र नै अपाङ्ग सहयोगी परिचालक व्यवस्था गरिने छ । अपाङ्गता भएको व्यक्तिकोलागी सहयोग गर्न नियुक्त व्यक्तिगत सहयोगी सम्बन्धि कार्यविधीको कार्यान्वयनबाट निजहरूलाई उपलब्ध गराउनु पर्ने सेवालाई थप विस्तार तथा व्यवस्थित गरिदै लगिनेछ ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिको जीवन सहज बनाउन सीपमुलक तालिम, सचेतना गोष्ठी, क्षमता विकास लगायत निजहरूको आवाज सुन्न जनप्रतिनिधीसंग अन्तरकृया जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । निजहरूको आत्म सम्मान उच्च राख्न सूचना प्रविधि क्षेत्रको आयमुलक कार्यक्रममा जोड्ने प्रयत्न गरिनेछ ।
- पहिलो काई पाउने अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई आन्तरिक श्रोतबाट दिइदै आएको निर्वाह भत्ताको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइने छ ।

३.७ जेष्ठ नागरीक:

- जेष्ठ नागरीकहरूको आत्म सम्मानलाई उच्च बनाउन उचीत सम्मानका कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- जेष्ठ नागरीकहरू जम्मा हुने चोक चौतारा तथा कार्यालय नजिक जेष्ठ नागरीकलाई सहज हुन राफ गर्ने अनुभव अदान प्रदान गर्ने अनुकूल हुने गरी जेष्ठ नागरीक विश्राम स्थल निर्माण गरिनेछ ।
- जेष्ठ नागरीकहरूको अनुभव तथा ज्ञान सिप आदान प्रदान गर्ने उद्देश्यले बालबालिका तथा युवा संग ज्येष्ठ नागरीक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- जेष्ठ नागरीकहरूलाई स्वास्थ्यकर्मी सहितको घरभेट गरि निःशुल्क स्वास्थ्य परीक्षण, नियमित खाने औषधीको निःशुल्क वितरणको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- संघीय सरकारबाट कार्यान्वयन गरिने जेष्ठ नागरीक भत्ताको वितरणलाई सहज बनाउन बडा कार्यालय र बैंकहरू संगको सहकार्यमा सकेसम्म अति अशक्त जेष्ठ नागरीकलाई घर दैलोमै भत्ता उपलब्ध गराउने प्रयास गरिनेछ ।
- सन्तान विहिन तथा संरक्षक विहिन आमा बुवाहरूलाई आवश्यकता अनुसार आश्रय घरमा सुरक्षित रूपमा राख्ने व्यवस्था मिलाईने छ । जेष्ठ नागरिकलाई हुने विभिन्न दुर्व्यवहार विरुद्धका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- जेष्ठ नागरीक परिचय पत्र बनाउने कार्यमा सरलता कायम गरिनेछ । बडा तथा गाउँपालिकाबाट प्रदान गरिने सेवा लिन आउने सेवाग्राही मध्ये जेष्ठ नागरीकलाई पहिलो प्राथमिकता दिइ सेवा प्रदान गरिनेछ ।

३.८ दलित समुदाय:

- मनहरी गाउँपालिका क्षेत्रमा बसोबास गर्ने दलित समुदायको हितको लागि आयआर्जनमा टेवा पुर्याउने उद्देश्य अनुरूप सीपमुलक कार्यक्रम गरिनेछ ।

कामुक
रज्या कार्यालय

- दलित समुदायसंग रहेको परम्परागत सीपलाई व्यवसायीकरण गर्ने कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न दलित समन्वय समितिसंगको सहकार्यमा योजना बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- आर्थिक रूपले विपन्न दलित समुदायका बालबालिकालाई छात्रवृत्ति तथा शैक्षिक सामग्रीको सहयोगबाट पठन-पाठनमा प्रोत्साहित गरि कक्षा छाड्ने प्रवृत्तिलाई निरुत्साहित गरिनेछ ।

३.९ आदिवासी जनजाती:

- आदिवासी जनजातीहरूलाई सम्मान पुग्ने कार्यक्रम व्यवस्थित रूपले सञ्चालन गर्न पालिका स्तरीय आदिवासी जनजाती समन्वय समितिलाई सकृय बनाईनेछ ।
- आदिवासी जनजातीहरूको विशिष्ट पहिचान झल्काउने सांस्कृतिक वस्तु, परम्परागत कला तथा पुराना प्रयोगका सामग्रीहरू रहने गरि एक संग्रहालय स्थापनाको सुरुवात गरि बृहत बनाउन प्रदेश तथा संघ सरकारमा पहल गरिनेछ ।
- अति विपन्न वर्गका आदिवासी जनजाती परिवार पहिचान गरि उनीहरूका बालबालिकालाई विद्यालय तथा उच्च शिक्षा र परिवारलाई स्वास्थ्य बीमामा सहयोग गरिनेछ । साथै आय आर्जनको कृयाकलापमा सहयोग गरिनेछ ।

३.१० अल्पसंख्यक समुदाय/मुस्लिम/बोटे/वनकरीया

- यस पालिका क्षेत्रमा बसोबास गर्ने चेपाङ्ग, बोटे, वनकरीया जस्ता अल्पसंख्यक समुदायलाई मुलप्रवाहीकरण गर्ने योजनाहरू कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- वनकरीया वस्तिमा रहेको होम स्टेलाई थप व्यवस्थित बनाई सञ्चालनकोलागी प्रचार प्रसारमा सहयोग गरिनेछ ।
- बोटे समुदायको नमुना वस्तीलाई पर्यटकीय रूपमा विकास गर्ने र कृषि तथा माछा पालन कार्यमा सहयोग गरि आय आर्जन बढाउने कृयाकलापमा सहयोग गरिनेछ ।
- चेपाङ्ग समुदायलाई सहयोग पुग्ने उपयुक्त सुझावहरू संकलनकोलागी सो समुदायका अगुवा नागरीकहरू सहभागी बनाई जनप्रतिनिधी संग अन्तरकृया कार्यक्रम तथा क्षमता विकास नेतृत्व विकास कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- पालिका क्षेत्रमा रहेका थोरै संख्याका मुस्लिम /इसाई समुदायलाई सम्मान पुग्ने योजनाहरू कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- मुस्लिम समुदायले प्रार्थना गर्ने मस्जिद तथा अन्तिम संस्कार गर्ने कब्रस्थानको उचित व्यवस्थापनमा सहयोग पुर्याइनेछ । मुस्लिम समुदायले मनाउने सामूहिक धार्मिक पर्वमा उचीत सहयोग गरिने छ ।
- मुस्लिम समुदायका बालबालिकाको शिक्षामा सहयोग, परिवारलाई स्वास्थ्य बीमा, मदरसा सञ्चालन, पहिचान कायम राख्ने तथा अन्य आवश्यक विषयमा समुदायका अगुवाहरूको सुझाव बमोजिम कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- मुस्लिम महिलालाई लक्षित गरि आधारभूत तथा एडभान्स लेभलको सीपमुलक तालिम सञ्चालन तथा आय आर्जनको कृयाकलापमा सहयोग गरिनेछ ।

(Signature)
रञ्जन कार्की
१९

- अल्पसंख्यक समुदायले गर्ने व्यवसाय संरक्षणको लागी आवश्यक कानुनि तथा नितिगत व्यवस्था गरिनेछ ।
- पालिकाको सिफारिस वा परिचय पत्रको आधारमा जुनसुकै समुदायका गरिव तथा विपन्न व्यक्तिलाई सार्वजनिक यातायातमा भाडा छुट दिने प्रयोजनकालागि सार्वजनिक यातायात व्यवसायिसंग सम्झौता गरिने छ ।
- जुनसुकै समुदायका विपन्न नागरीकको मृत्यु हुँदा अन्तिम संस्कारकालागि सहयोग माग्न भएमा उचीत आर्थिक सहयोग प्रदान गर्ने नीति लिईने छ ।
- राई,बोटे,माझी,बनकरीया जातिलाई नदीअरुमा निर्बाध प्रवेश गरि जालको प्रयोगबाट माछा मार्न पाउने ईजाजत उपलब्ध गराउन सम्बन्धित निकायसंग उचीत समन्वय गरिने छ ।

३.११ संस्कृति तथा पर्यटन प्रवर्द्धन:

- धार्मिक समुदाय तथा जातिगत समुदायबाट मनाईने बडा दशैं, लोहसार, बुद्ध पूर्णिमा, क्रिस्मस, इदउल फित्र, न्वागी,उधौली/उमौली लगायत आ-आफ्नो सांस्कृतिक चाड पर्व प्रोत्साहन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- सबै समुदायको भाषा, कला, साहित्य, सांस्कृतिक आचरणको संरक्षणमा जोड दिइनेछ । प्राथमिक तह सम्म स्थानीय भाषामा अध्ययन अध्यापनमा सहयोग गरिनेछ । धार्मिक पर्यटन, परम्परा देखि चलेको धार्मिक जात्रा, पुरातात्विक महत्वको सम्पदा आदीको संरक्षण गरिनेछ ।
- समाजमा रहेको सांस्कृतिक विविधतालाई जिवन्त राख्दै धार्मिक सदभाव बढाउन समाजमा एक आपसको धर्म र संस्कृतिलाई सम्मान गर्ने भावना जागृत गर्न सचेतना कायम गरिनेछ ।
- हिन्दु,बौद्ध,क्रिश्चियन र मुस्लिम धर्मका धर्मगुरुहरु सहभागी गराई समाजमा विद्यमान धार्मिक सहिष्णुता दीगो बनाउन धर्मगुरुसंग जनप्रतिनिधि कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- मठ मन्दिर, गुम्बा, चर्च गिर्जाघर, मस्जिद मदरसा, मरणघाट, विश्राम पाटी, धार्मिक स्मारक, जातिगत गुठी, संग्रहालय जस्ता संरचनालाई भौतिक निर्माण तथा मर्मत कार्यमा यथासक्य सहयोग गरिनेछ ।
- मनहरी ८ को निर्माणाधिन भ्यू टावरको अधुरो भौतिक पूर्वाधारको काम सम्पन्न गरिनेछ ।
- वडा नं ८ को टाँसी फुन्छ्योक छयोईलिङ गुम्बाको अधुरो काम पुरा गरिनेछ ।

३.१२ खानेपानी तथा सरसफाई:

- शुद्ध खानेपानी पाउने नागरीक अधिकारको सम्मान गर्दै वडागत रुपमा योजनामा बजेट विनियोजन गर्दा सबै घरमा शुद्ध खानेपानी पुर्याउने कार्यालाई पहिलो प्राथमिकतामा राखिने छ । खानेपानी आयोजनाहरुबाट वितरण हुने प्रणालीलाई व्यवस्थित बनाउन खानेपानी तथा सरसफाई समिति गठन तथा सञ्चालन गरिनेछ ।
- विशेषगरी पिउने पानीबाट फैलने पानी जन्य रोगको संक्रमण हटाउन पानी शुद्धिकरण गरि पिउने चेतना अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।
- खुल्ला दिसामुक्त गाउँपालिका भैसकेको अवस्थामा अझै सम्म शौचालयको व्यवस्था नभएको घरमा शौचालय व्यवस्था गर्न आवश्यकता अनुसार दण्डात्मक तथा प्रोत्साहनको कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ ।

गाउँपालिका
कार्यपालकको कार्यालय
रजेया, मकवानपुर
बागमती प्रदेश, नेपाल

रजयत खानेपानी
अध्यक्ष

- पूर्ण सरसफाई युक्त गाउँपालिका बनाउन सञ्चालन गर्नुपर्ने न्यूनतम भौतिक तथा सामाजिक गतिविधिहरू सञ्चालन गरिनेछ । हाल सञ्चालनमा रहेको ट्याक्टरबाट फोहर संकलन गर्ने कार्यलाई थप विस्तार गरिनेछ । साथै सरसफाइ सम्बन्धि दीगोपनाकोलागि अन्य उपयुक्त विधि अवलम्बन गरिने छ ।
- वृहत खानेपानी आयोजनाबाट सार्वजनिक स्थलमा वितरण हुने धारा जडान गर्दा बालमैत्री तथा अपाङ्गमैत्री हुने गरि गरिनेछ ।

३.१३ सामाजिक समावेशीकरणका अन्य आयाम

- पालिकाका लागू पदार्थ दुर्व्यसनमा फसेका युवा तथा त्यस्तो दुर्व्यसनमा जाने सम्भावना भएका नागरीकलाई लक्षित गरी लागू पदार्थ दुर्व्यसन नियन्त्रण जस्ता सचेतना तथा पुनर्स्थापना कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- गुटकाजन्य पदार्थ निषेधित मुक्त गाउँपालिका निर्माण गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ । पालिकाको सबै प्रवेश नाकामा गुटखा जन्य पदार्थ मुक्त गाउँपालिका उल्लेखित होर्डिङ बोर्डको व्यवस्था गरिने छ ।
- मानव अधिकारको क्षेत्रमा क्रियाशिल गै.स.स.मार्फत मानव अधिकार संरक्षणका गतिविधिहरू र दिवसिय क्रियाकलापमा साझेदारी गरिनेछ ।
- मानव बेचबिखन विरुद्धको पालिका स्तरीय समितिलाई कृयाशिल बनाई सरोकारवालाहरूलाई सहभागी बनाई मानव बेचबिखन विरुद्ध गोष्ठि सञ्चालन गर्ने, बेच बिखनमा परेकालाई उद्धार, उपचार, मनोसामाजिक परामर्श लगायत सेफ हाउस तथा पुनःस्थापना लगायत सेवा प्रदान गर्न आवश्यक प्रवन्ध गरिनेछ ।
- पालिकामा रहेका द्वन्द्व पिडित नागरीकलाई राज्यबाट नियमानुसार उपलब्ध सेवा सुबिधाको पहुँचमा सहयोग र समन्वय गरिनेछ । शहिद तथा द्वन्द्व पिडित सम्बर्द्धन कार्यक्रममा सञ्चालन गरिनेछ ।
- युवाहरूलाई पालिकाको योजना तर्जुमा देखि कार्यान्वयन तह सम्म अर्थपूर्ण सहभागीताको सुनिश्चितता हुने संयन्त्रको विकास गरिने छ ।
- पालिका स्तरको लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यकहरूको विवरण संकलन गरि आवश्यक सेवा सहयोगको कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ । निजहरूलाई पालिकाको तर्फबाट यथासक्य निर्वाह भत्ता उपलब्ध गराउने प्रयास गरिनेछ ।
- मनहरी गाउँपालिकाका जनसमुदायहरूको स्वास्थ्यलाई मध्यनजर गर्दै योग शिविर सञ्चालन गरिनेछ ।
- वागमती प्रदेश सुशासन केन्द्रको समन्वयमा तयार गरिने लैंगिक समानता तथा सामाजिक समाजिकीकरण (GESI/लै.स.सा.स.)को पाँच बर्षिय रणनितिक योजना स्वीकृत गरि उक्त रणनितिक योजनामा उल्लेखित विधि तथा प्रावधानको आधारमा लैंगिक मैत्री गाउँपालिका बनाउने कृयाकलाप सञ्चालन गरिनेछ ।
- पालिकाभरका लक्षित समुहका व्यक्तिहरूको जीवनस्तर उकास्न तथा जीविकेपार्जनमा सहजताको लागि सिपमुलक तालिमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- अन्य गैर नाफामुलक संस्थाहरूको कार्यक्रममा आवश्यक सहयोग र समन्वय गरिनेछ ।

काठमाडौं
राज्य, गणतन्त्र
वागमती प्रदेश, नेपाल

कामेश्वर
राज्य सचिवको कार्यालय

- एच.आइ.भि. एड्स संक्रमित व्यक्तिहरूको लागि आवश्यकता अनुसार मनोपरामर्श जस्ता कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- टोल विकास संस्थाहरूको नेतृत्व विकास गरी सामाजिक व्यवहार सुधार सम्बन्धी कार्यक्रम, सचेतना र सरसफाइ सम्बन्धी कृयाकलाप सञ्चालन गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ । सफा टोलको छुनोट गरि वडा/पालिकाले पुरस्कृत गर्ने नीति लिइनेछ ।
- उपभोक्ता समिति मार्फत सञ्चालन गरिदै आएको सार्वजनिक विकास योजना कार्यान्वयनलाई क्रमश टोल विकास संस्था मार्फत गर्न प्राथमिकता दिइनेछ ।
- पालिकामा हाल सम्म गठन भएका टोल विकास संस्थाहरूलाई अद्यावधिक गरि आवश्यक पर्ने वडाका टोलमा थप संस्था गठन गरिनेछ । पालिका स्तरीय टोल विकास संस्था समन्वय समिति गठन गरि कृयाशिल बनाइने छ ।
- टोल विकास संस्थाहरूको क्षमता विकास गर्न संस्था व्यवस्थापन लगायतका विभिन्न तालिम प्रदान गरिनेछ । टोल विकास संस्थाहरू सहज रूपले सञ्चालन गर्न आवश्यक पर्ने न्युनतम भौतिक श्रोत उपलब्ध गराइनेछ ।
- टोल विकासमा आवद्ध जनसमुदायलाई खानेपानी व्यवस्थापन तथा सरसफाई, सार्वजनिक निर्माण कार्यमा समन्वय, सामाजिक सद्भावना, घरेलु हिंसा विरुद्धका सचेतना, महिला/बालबालिका/दलित/अपाङ्गता भएका व्यक्ति/जेष्ठ नागरीक लगायत समुहको हितको प्रवर्द्धनमा सहभागिता तथा स्थानीय विकास निर्माणमा सहभागिता सहित प्रतिफलमा अपनत्व, आय आर्जन तथा जिविकोपार्जनका विविध आयाम आदिमा सहभागी हुने गरि परिचालन गरिनेछ ।
- टोल विकास संस्थाहरूको माग बमोजिम सार्वजनिक स्थलहरूमा सार्वजनिक शौचालय निर्माण गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

४. बन, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन

४.१ वन वनस्पति भू-संरक्षण र वातावरण:

- जलवायु परिवर्तनको नकरात्मक असरलाई न्यूनीकरण गर्न सम्बन्धित निकायहरूको सहकार्यमा विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- स्थानिय सरकार सञ्चालन ऐनले दिएको अधिकार प्रयोग गरि मध्यवर्ति क्षेत्र व्यवस्थापन समितिलाई राष्ट्रिय निकुञ्ज र स्थानिय सरकारबीच समन्वय गर्ने माध्यमको रूपमा सम्बन्ध स्थापित गरिनेछ ।
- वन, वातावरण र जैविक विविधतालाई संरक्षण तथा कृपकहरूलाई प्रोत्साहन गर्न चिराईतो, अमृसो, कुरिलो जस्ता गुणकारी वनस्पतीको नर्सरी स्थापना गरी किसानहरूलाई प्रोत्साहित गर्न आवश्यक बजेट व्यवस्था गरिनेछ ।
- सामुदायिक वन तथा डिभिजन वनको सहयोगमा नदी उकास पर्ती जमिनमा आयआर्जन गर्ने गरी थप नरिवल तथा अन्य फलफूलको विरुवा रोप्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

रञ्जन कुमार खत्री
३२

- सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिहरूसँगको सहकार्यमा वृक्षारोपन र वन संरक्षण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ । ईच्छुक सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति र कबुलियत वनलाई बोटबिरुवाको नर्सरी स्थापना गर्न प्रेरित गरिनेछ । नर्सरी गर्न चाहने सामुदायिक वनहरूलाई अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।
- जलवायु परिवर्तनको प्रभाव न्युनिकरण समेत गर्नको लागि नदी किनाराको जग्गामा विकास गर्ने नीति अनुरूप उपयुक्त जग्गामा थप नरिवल तथा फलफूलको बिरुवा रोपी बगैचा विकास गरिनेछ ।
- गाउँपालिकामा वातावरण मैत्री स्थानीय शासनको अवधारणालाई कार्यान्वयन गरिने छ । गाउँपालिका क्षेत्रमा मापदण्ड विपरीतका प्लाष्टिक झोला प्रयोगमा पूर्णत निषेध गर्न बैकल्पिक सहीतको सम्बोधन हुनेगरि कार्यविधि तर्जुमा गरिने छ ।
- सामुदायिक वन समुहहरूबाट स्थापना गरिएको वडा नं. ९ ज्यामिरेमा रहेको वन पैदावरमा आधारित क्राष्ट उद्योग संचालनको लागि सम्बन्धित निकाय समक्ष सहजिकरण गरिने छ ।
- वातावरण संरक्षणको लागि टोल विकास संस्था वा सामुदायिक संस्था नागरिक वा निजी क्षेत्रको सहभागीतालाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- आवासको हक नागरिकको मौलिक अधिकार भएको हुँदा मनसुनजन्य विपद प्रभावित निजी आवास पुननिर्माण तथा पुनस्थापनाको लागि बजेट व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- धार्मिक तथा कबुलियत वनलाई आयआर्जन हुने गरी प्रवर्धन गर्दै त्यस्ता वन क्षेत्रमा पर्यटक आकर्षण गर्न पूर्वाधार निर्माणमा प्रोत्साहन तथा आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराइनेछ ।
- मनहरी बजार लगायत तिव्र सहरीकरण भएको क्षेत्रमा सडकको दायाँबायाँ अशोक, धुपि जस्ता सौन्दर्यवर्द्धक बिरुवा रोपन कार्य शुरु गरिनेछ ।
- मनहरी बजार लगायत तिव्र सहरीकरण भएको क्षेत्रमा वातावरणीय स्वास्थ्यलाई मध्य नजर गर्दै घुम्टि शौचालयको व्यवस्था गरिनेछ ।
- सुधारिएको चुल्हो व्यवस्थापन तथा प्रवर्धन कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । घर घरमा फलफूलका बिरुवाहरू रोप्ने कार्यमा अभिप्रेरित गरिनेछ ।
- खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

४.२ विपद् व्यवस्थापन जलाधार क्षेत्र संरक्षण तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन

- एम्बुलेन्स अग्नी नियन्त्रण जस्ता आकस्मिक सेवाहरूमा जनताको पहुँचलाई सुनिश्चित गरिनेछ । विपद जोखिमको पहिचान गरी उक्त क्षेत्रमा जोखिम कम गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- जलवायु परिवर्तनको नकरात्मक असरलाई न्युनीकरण गर्न टोल विकास संस्थाहरू मार्फत चेतना अभिवृद्धि गर्ने कार्य गरिनेछ ।
- गाउँपालिका स्तरका हरेक भौतिक संरचनागत आयोजना सञ्चालन गर्दा वातावरण मैत्री बनाई गाउँपालिका वातावरण मैत्री स्थानीय शासनको अवधारणालाई कार्यान्वयन तहमा उतार्ने प्रयास गरिनेछ ।

मनहरी गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
वि.सं. २०७३
बागमती प्रदेश, नेपाल

कमल
राज्य सञ्चालक
अध्यक्ष

- खानेपानी तथा लघु सिचाईको रूपमा उपयोग गर्न मिल्ने पानीको साना श्रोत: कुवा तथा मुहान संरक्षण गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ। ऐतिहासिक ढुङ्गेधारा तथा ईनारहरूको संरक्षण र मर्मत गरिनेछ।
- माथिल्लो भेगको खोल्सीहरूमा रहेको जलाधार दीगो बनाउन वृक्षारोपन लगायत प्रदुपण रहित बनाइनेछ।
- सुन्दर र सफा मनहरीको परिकल्पना साकार पार्न हाल केही वडाका क्षेत्रमा मात्र सञ्चालन भएको फोहोर संकलन कार्य सके वडाहरूमा विस्तार गर्ने फोहोर मैलाको व्यवस्थापन गर्न डम्पिङ्ग साइट निर्माण गर्ने तथा फोहोरमैला व्यवस्थापनको कार्यलाई अझ व्यवस्थित बनाउन गठित समितिको प्रतिवेदन बमोजिमका कार्य अगाडी बढाइनेछ। गाउँपालिका क्षेत्रमा निस्कने फोहोरहरूलाई विविधिकरण गरी व्यवस्थापन गर्ने प्रबन्ध मिलाइनेछ।
- विपद् पश्चात तत्कालिक सुरक्षित व्यवस्थापनको लागि साबिक हाँडीखोला क्षेत्रको २ स्थानमा र मनहरी क्षेत्रको २ स्थान छनौट गरी सम्भाव्यता अध्ययन गरिने छ।
- वडा नं ३ को लामिटारमा स्थानिय आपतकालीन कार्य सञ्चालन प्रणालीको स्थापना र सञ्चालन गरिने छ।
- वन डडेलो नियन्त्रणको लागि अग्नी रेखा तथा नियन्त्रण दस्ता निर्माण गरी तालिम निरन्तर संचालन गरिने छ।
- वन्यजन्तु तथा बाढी जन्य विपद् जोखिम न्युनिकरण सम्बन्धमा पूर्व सूचना प्रणाली जडान तथा सञ्चालनको सम्भावना अध्ययन गरिनेछ।
- विद्यालयमा गठन हुने जुनियर रेडक्रसमा आवद् विधार्थीलाई तालिम दिन सहयोग गरिनेछ।
- गाउँपालिकाका अधिकांश भू-भाग पर्सा तथा चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जसँग जोडिएको र सो क्षेत्रमा रहेको जोडिएको र सो क्षेत्रमा रहेको जंगलबाट बाहिर निस्केर मानव तथा मानव वस्तीमा आक्रमण गर्ने गरेको कृषकको बालीनाली पालिएका गाइवस्तु लगायतलाई नोक्सान पुर्याउने गरेको हुँदा सो को न्यूनीकरण तथा भएको क्षतिको क्षतिपूर्तिको लागि सम्बन्ध निकायसँग समन्वय र सहकार्य गरिनेछ।
- विपद् व्यवस्थापनसँग सम्बन्धीत सरकारी तथा गैरसरकारी निकायसँगको समन्वयमा प्रभावकारी विपद् व्यवस्थापनको लागि कार्ययोजना बनाई लागु गरिनेछ। सरोकारवालाहरूसँग सहकार्य गरी चुरे संरक्षणमा ध्यान दिइनेछ।
- जोखिमयुक्त स्थानमा रहेको एवम् जंगल सिमाना जोडिएको संकटापन्न क्षेत्रमा बसोबास गर्ने तथा बाढी, पहिरो पीडित तथा विस्थापित परिवारलाई स्थानान्तरण वा पुनस्थापनाका लागि पहल गरिनेछ।
- विपद् व्यवस्थापन कोष संचालन निर्देशिका बमोजिम विपद्बाट प्रभावित परिवारलाई राहत तथा उद्धार कार्यक्रम निरन्तर संचालन गरिनेछ। विपद्को कारण समस्यामा परेका व्यक्तिलाई तत्काल खोज/राहत/उद्धार गर्न आकस्मिक कोषको व्यवस्था गरिने छ।

Handwritten signature and text in Nepali, including 'रमेश्वर कुलकर्णी' and 'अध्यक्ष'.

- चालु आर्थिक वर्षमा चट्याडको कारण जोखिम युक्त स्थानको रूपमा रहेको मसिने टुवाहा लगायतको स्थानमा अर्थिडग जडान सम्पन्न भएको र यसको प्रभावकारीतालाई मध्ये नजर गरी थप जोखिम क्षेत्रमा विस्तार गरिनेछ ।
- विपद् व्यवस्थापनमा प्रयोग हुने एम्बुलेन्स लगायतको सवारी साधनहरू परिचालनको लागि निर्देशिका बमोजिम पालिकाको विपद् व्यवस्थापन शाखा मातहतमा रहनेगरी सञ्चालनको प्रबन्ध मिलाईनेछ साथै यस्ता सवारी साधनहरूको सम्पर्क नम्बर सार्वजनिक स्थानमा सबैले देख्ने गरी टास्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- गाउँपालिका भरका जनतालाई स्वच्छ पिउने पानीको व्यवस्थापनको लागि मनसुन जन्य समय र आवश्यक परेको समयमा पिउने पानीको निशुल्क जाँचको प्रबन्ध मिलाईनेछ ।
- विपद् व्यवस्थापनमा संघ, प्रदेश, स्थानिय समुदाय, रेडक्रस जस्ता संघसंस्था र निजी क्षेत्रसँग सहयोग समन्वय र सहकार्य गरी विपद् न्यूनिकरण जोखिम क्षेत्रको नक्साडकन तथा बस्तिको पहिचान गरिने छ ।
- विपद् पूर्व तयारी तथा व्यवस्थापनको लागि खोज तथा उद्धार राहत सामाग्रीहरूको पूर्व भण्डारण वितरणका लागि जोखिममा पर्नसक्ने परिवारको आंकलन गरि अस्थायी आवास सहितको राहत सामाग्री तयारी अवस्थामा राख्ने व्यवस्था गरिनेछ । विपद् परेकाहरूको खोज तथा उद्धार कार्यलाई सहज बनाउन नेपाल रेडक्रस सोसाइटीले तयार गर्न लागेको प्रशिक्षित जनशक्ति सहितको सञ्चालनलाई उचित सहयोग गरिनेछ ।
- वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापनको लागी अन्य पालिकाले गरिरहेका प्रयास सम्बन्धी अध्ययन अवलोकन भ्रमण गरिनेछ ।

५. सुशासन तथा संस्थागत विकास:

५.१ मानव संसाधन विकास कार्यक्रमः(सूचना प्रविधि, आमसञ्चार तथा अभिलेख व्यवस्थापन समेत)

- सार्वजनिक प्रशासनलाई सक्षम, सुदृढ, प्रतिस्पर्धि, समावेशी र जनउत्तरदायी बनाई कार्यसम्पानलाई नतिजामुखी र अनुमानयोग्य बनाउन प्रविधिमैत्रि बनाउदै लगिनेछ । यसका लागि डिजिटल नागरिक बडापत्र, विद्युतीय हाजिरी, टोकन प्रणाली साथै संस्थागत स्मृतिलाई बलियो राख्न (Institutional Memory) अभिलेख डिजिटार्इज गर्ने जस्ता कार्यहरू गरिनेछ ।
- एकद्वार सेवा प्रणाली मार्फत आम सेवाग्राहीहरूमा सरकारी कामकाज प्रक्रिया झन्झटिलो र प्रक्रियामुखीमात्र हुन्छ भन्ने आम जनबुझाईको अन्त्य गर्न कानून बनाई आगामी आ.व. देखी टोल विकास संस्थाका स्यमसेवक परिचालन गर्ने निति अवलम्बन गरिनेछ ।
- राष्ट्रसेवक कर्मचारी र जनप्रतिनिधिहरूलाई सक्षम, सुदृढ र प्रतिस्पर्धी बनाउन विद्यमान संस्थागत क्षमता र प्रभावकारी सेवा प्रवाहको अन्तराल विश्लेषण (Gap Analysis) सहित यसै आ.व. मा तयार गरिएको क्षमता विकास योजना अनुरूप क्रमश क्षमता विकासको कार्यक्रमहरू संचालन गर्दै लगिने छ ।

रजैया मकवानपुर
भागमती प्रदेश, नेपाल

- जनगुनासोलाई सम्बोधन गर्नका लागि गाउँपालिका अन्तर्गतका सबै निकायमा सुझाव पेटिकाको व्यवस्था गर्दै सार्वजनिक सुनुवाई तथा सामाजिक परिक्षण, लैंगिक उत्तरदायि बजेट मूल्याङ्कन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ । कार्यालयको सेवा प्रवाहको गुणस्तर अभिवृद्धि गरिनेछ ।
- पहिचान भएका तर तर्जुमा हुन बाँकी कानून तर्जुमा गर्ने कार्यलाई प्राथमिकतामा राखिनेछ र विद्यमान कानूनहरूलाई समय सापेक्ष बनाउन आवश्यक संशोधन गरिनेछ ।
- भ्रष्टाचार विरुद्ध शून्य सहनशिलताको नीति लिईनेछ । आम नागरिकलाई छिटो छरितो सेवा प्रवाह गरी सुशासनको अनुभूति दिलाउन सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई प्रविधिमैत्री बनाउदै थप सहज, सरल र प्रभावकारी बनाईनेछ ।
- कर्मचारीहरूको मनोबल बढाउन थप अभिप्रेरित गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ । साथै कार्य क्षेत्रमा हुन सक्ने सम्भावित जोखिम व्यवस्थापनको लागि आ.व. ०८१/०८२ देखी सम्पूर्ण जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरूको दुर्घटना विमा गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको स्वीकृत संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण, बमोजिमका जनशक्ति, को व्यवस्था मिलाई संगठनिक संरचनालाई चुस्त, दुरुस्त र सक्षम बनाईनेछ ।
- गाउँपालिकाको चालु प्रकृतिको खर्च घटाई मितव्ययिता कायम गरिनेछ ।
- नागरिक सचेतना र नागरिक सहभागिता सम्बन्धी कार्यक्रमहरूलाई प्राथमिकता दिईनेछ । जनसहभागिताको माध्यमबाट हरेक किसिमका आयोजना तथा कार्यक्रमहरू आम गाउँवासीमा अपनत्व महशुस हुने गरी संचालन गरिनेछ ।
- गाउँकार्यपालिकाको काम कारवाहिलाई चुस्त, दुरुस्त, पारदर्शी र जनउत्तरदायी बनाउन कार्यालयबाट हुने गरेका सम्पूर्ण कार्यक्रम, सूचना, ऐन, नियमावली, कार्यविधि, निर्देशिका, निर्णय विद्युतीय सूचना प्रणाली मार्फत सार्वजनिक गर्ने गरिएको कामलाई अझै प्रभावकारी बनाइने छ ।
- अनलाईन कर प्रणालीलाई प्रोत्साहन गर्दै गाउँपालिका तथा वडा कार्यालयहरूबाट गरिने सेवा प्रवाहमा एकरूपता ल्याउन एकिकृत व्यवस्थापन प्रणाली प्रयोगमा ल्याईनेछ ।
- स्थानीय तहका कर्मचारीहरूको क्षमता विकास तथा कार्यप्रति उत्प्रेरित गर्न आवश्यकता अनुसार तालिम, गोष्ठी तथा अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालनलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- स्थानीय तहमा सञ्चालित विभिन्न परियोजनालाई पारदर्शी, दिगो र व्यवस्थित बनाउन सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक परीक्षण र नागरिक वडापत्र गाउँपालिकाको सबै वडामा अनिवार्य व्यवस्था गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- कार्यसम्पादन संतोषजनक रहेका करार सेवाका कर्मचारीहरूको सेवालाई निरन्तरता दिइने छ ।
- गाउँपालिकाको हालसम्मको महालेखा परिक्षकबाट औल्याईएका बेरुजुलाई लेखा समिति मार्फत गाउँसभामा लगी नियमित गर्ने कार्य निरन्तर गरिनेछ ।
- सेवा प्रवाहका विषयमा गुनासो पेटिकाको व्यवस्था गरिनेछ । सेवा ग्राहीहरूले प्राप्त गरेको सेवा संतुष्टीको मापन गर्न - बहिरगमन मत सर्वेक्षण (Exit Poll) फारम उपलब्ध गराई जानकारी संकलन गरिने छ ।
- कार्यालय सञ्चालनको लागि आर्थिक स्रोतको अभाव नहुने गरी वडा कार्यालयलाई स्रोत सम्पन्न गरिनेछ ।
- पालिकाका हरेक शाखा फाँटबाट सम्पादन हुने कार्यहरू सकेसम्म विधुतिय सुचना प्रणालीमा आधारित बनाई सम्पादित कामको प्रतिवेदन तयारीमा एकरूपता कायम गरिने छ ।

सुनसरी गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
रजैया, भक्तपुर
बागमती प्रदेश, नेपाल

का.ग.प.स.स.स.
३६
रजैया, भक्तपुर

- हरेक शाखा फाँटको कार्य प्रगती समिक्षा गर्न आगामी हफताको लक्ष सहीत सो हफता सम्पादित कामको प्रतिवेदन गर्ने साप्ताहिक प्रथम घण्टा कर्मचारी बैठक कार्यलाई निरन्तरता दिईने छ ।
- सूचना प्रविधिको माध्यमबाट विद्युतीय सुशासन कायम गर्न गाउँपालिका तथा वडा कार्यालय, स्वास्थ्य संस्था तथा विद्यालयहरूमा सूचना प्रविधिको उपयोग बढाईनेछ ।
- मनहरी गाउँपालिका क्षेत्रमा रही कृयाशिल पत्रकारहरूको क्षमता विकास र व्यवसायीकरणमा सहयोग पुर्याईनेछ । स्थानिय सामुदायिक संचार गृहको भौतिक निर्माण तथा स्तरीकरणमा सहयोग गरिने छ ।
- मिडियाहरूलाई प्रबर्द्धन गर्ने नीति रहने छ । संचारकर्मीहरूकोलागि विषयगत अभिमुखिकरण तालिम संचालन गरिने छ । पालिका संग सरोकार राख्ने सामग्री प्रकाशनको योगदान हेरी उचीत सम्मान तथा पुरस्कारको व्यवस्था गरिने छ ।
- संचार कर्मिहरूकोलागि फिल्ड भिजिट कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ । स्थानिय पर्यटकिय क्षेत्रको अवलोकन सहीत स्थानिय पर्यटन क्षेत्रको प्रचार प्रसार प्रबर्द्धनमा सहयोग गरिने छ ।
- पालिकाबाट प्रकाशन हुने सूचना/संदेश मूलक कार्यक्रम प्रशारणमा पालिका क्षेत्रमा प्रशारण कभरेज भएका एफ.एम.लाई प्रोत्साहन गरिने छ । आम संचार क्षेत्रमा विनियोजित बजेटको कार्यान्वयनमा विधिवत रूपमा दर्ता भएका विभिन्न मिडियालाई प्राथमिकता दिइने छ ।
- पत्रकार र जनप्रतिनिधिको सहकार्यबाट समुन्नत समाज र समृद्ध मनहरी गा.पा.निर्माण गर्न हातेमालो गरिने छ ।
- प्रत्येक आर्थिक वर्षको अन्त्यमा विषयगत शाखाको प्रगती चित्रण हुनेगरि समाचारमूलक सामग्री निर्माण तथा प्रकाशन गरिने छ ।
- मुख्य बजार क्षेत्रमा सूचनापाटी स्थापना प्राथमिकता दिइनेछ । स्थापित सूचनापाटीको सुरक्षा व्यवस्था गर्न बत्ती सहित सि. सि. टि. भी क्यामेरा जडान गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाबाट सम्पादित प्रभावकारी कार्यक्रमहरूलाई वृत्तचित्र निर्माण गरी प्रचारप्रसार गरिनेछ ।
- नागरिकलाई घरदैलै सेवाको मुर्तरूप दिन साविक हाडीखोला र मनहरी गा.वि.स मा केन्द्र रहने गरी पशु र कृषि सेवा केन्द्र संचालन गरिनेछ । घुम्ती शिविर कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- कार्यालयसंग सम्झौता गरी कार्यान्वयन नगर्ने/दिलो गर्ने परिपाटीको अन्त्य गर्न अनुगमन कार्यलाई अभियानको रूपमा अघि बढाईनेछ ।
- मनहरी गाउँपालिकाको क्षेत्रभित्र शुद्ध पिउने पानीको उत्पादन, वितरण र व्यवस्थापन कार्यालाई प्रभावकारी/सहभागितामूलक बनाउन नियमानुसार खानेपानी बोर्डको स्थापना गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- उपभोक्ताको भाग बमोजिम बस्तुगत सहायता स्वरूप उपलब्ध गराइएका खानेपानी पाइप बिच्छाउने कार्य पश्चत डढेलो आदीबाट हुने क्षेति जोगाउन अनिवार्य पुनै पर्ने शर्त सहीत वितरण हुने छ । पालिकाबाट प्राप्त गरेका जुनसुकै बस्तुगत अनुदानको उचीत प्रयोग र सुरक्षा नगर्दा वा उपभोक्ताको लापरवाहीबाट हुने क्षेतिहरूमा निजहरूलाई नै जवाफदेही बनाउने परिपाटीको विकास गरिने छ ।

रञ्जन कार्की
२०८१

- जोखिम न्युनिकरण गरी विपद् व्यवस्थापन गर्न व्याक हो लोडरलाई ईन्धन दिई वडा कार्यालय मार्फत कार्यान्वयन गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- मनहरी गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका सार्वजनिक सम्पत्तीहरूको संरक्षण र सुरक्षा गर्ने कार्यलाई अभिलेखन, अनुगमन, प्रतिवेदन मार्फत प्रभावकारी बनाईने छ ।

५.२ गैर सरकारी संस्था तर्फ:

- गैर सरकारी संस्थाहरूको परिचालन र समन्वयमा गर्न सकिने सामाजिक परिचालन, तालिम, क्षमता विकास जस्ता कार्यक्रमहरू दुवै पक्षको सह लगानीमा गर्न सकिने गरि नीतिगत व्यवस्था गरिनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रमा कार्यरत रहेका गैर सरकारी संस्थाहरूबाट सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमनका लागि विशेष व्यवस्था गरिनेछ ।
- यस पालिकालाई कार्यक्षेत्र बनाइ लामो समयका सामाजिक विकास कार्यको परियोजना सहीत परिचालन भएका गै.स.स.लाई विशेष प्राथमिकता दिई सहकार्य गरीने छ ।
- सामाजिक/आर्थिक विकासको क्षेत्रमा उत्कृष्ट कार्य गर्ने गैरसरकारी संस्थालाई सम्मान सहीत पुरस्कृत गरिनेछ ।
- पालिका क्षेत्रमा कार्यरत वाणिज्य बैंक, विकास बैंक, लघुवित्त संस्था, सहकारी जस्ता वित्तीय संस्थाहरूको प्रवाह हुने सेवा गुणस्तरीयताकोलागी आपसी अन्तरकृया कार्यक्रम सञ्चालन गरीनेछ ।

५.३ आन्तरिक स्रोत परिचालन तर्फ:

- सम्पत्ती कर, विज्ञापन कर, व्यवसाय कर, घर बहाल करलाई व्यवस्थित रूपमा संकलन गर्न वडा कार्यालयहरूको क्षमता विकास गरिनेछ । करको दायरा फराकिलो पार्न यसै वर्षभित्र करदाताको लगत संकलन गर्ने कार्यको प्रारम्भ गरिनेछ ।
- करको दर परिमार्जन नगरी करका दायराहरू फराकिलो पार्न नयाँ स्रोतहरूको पहिचान गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको राजस्व परामर्श समिति र राजस्व शाखालाई सुदृढ सक्षम र प्रविधि मैत्री बनाइनेछ ।
- राजस्व नाकामा सि.सि. क्यामरा मार्फत् अनुगमनलाई कडाई गरिनेछ । राजस्व चुहावट नियन्त्रणकोलागि आवश्यकता अनुसार नगर प्रहरी परिचालन गरिने छ ।
- बेलावखतमा कर शिविर आयोजना गरी समयमा कर तथा शुल्क तिर्ने गाउँवासीलाई थप हौसला प्रदान गरि समयमा कर तथा शुल्क नतिर्ने गाउँवासीलाई जरिवाना गर्ने तथा वार्षिक रूपमा सबैभन्दा बढी कर तिर्ने करदातालाई सम्मान गर्ने कार्यलाई अगाडी बढाइनेछ ।
- आन्तरिक स्रोतलाई बलियो बनाउदै लैजान राजस्व सुधार योजना बनाइ कार्यान्वयन गर्न सम्भाव्यता अध्ययनको कार्य अगाडि बढाइने छ ।

५.४ स्थानीय न्यायिक सेवा

- स्थानीय न्यायिक समिति मार्फत् शान्ति, सद्भाव र न्यायको अनुभूति गर्न सक्ने वातावरण निर्माण गरिनेछ ।
- न्यायिक कार्यलाई लैङ्गिक संवेदनसिल बनाइनेछ ।
- न्यायिक निरूपणका क्रममा महिला, दलित, जेष्ठ नागरिक, बालबालिका र द्वन्द पिडितलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखी सेवा प्रवाह गरिनेछ ।

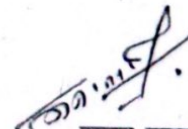
मनहरी गाउँपालिका
शा.सि. क्यामरा
राज्या. भवन
बागमती प्रदेश, काठमाडौं

रञ्जना देवदत्त
न्यायिक सेवा

- गाउँपालिकाबाट सम्पादन भइरहेको न्यायिक क्रियाकलापको प्रभावकारिता बारे राजनैतिक दल, सुरक्षाकर्मी, संचारकर्मी, अगुवा महिला, बाल संजाल, मानव अधिकार कर्मी, जनप्रतिनिधि सहित कानूनविदको सहभागीतामा अन्तरक्रिया कार्यक्रम आयोजना गरिनेछ ।
- वडास्तरीय मेलमिलाप केन्द्र संचालनकोलागी मेलमिलाप सम्बन्धी ४८ घण्टे तालिम लिएका मेलमिलापकर्ताहरूलाई सूचिकृत गरिनेछ ।
- वडास्तरीय मेलमिलाप केन्द्रलाई अझै सक्रिय बनाउन वडास्तरीय मेलमिलाप केन्द्रबाट भइरहेका मेलमिलाप कार्यलाई प्रोत्सहान गरिनेछ ।
- न्यायिक सेवाबाट टाडा रहने सम्भावना भएका लक्षित समुदाय तथा नागरिकलाई न्यायिक समितिको काम कर्तव्य र अधिकारका विषयमा जानकारी दिन सचेतना मुलक कार्यक्रम तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- जनप्रतिनिधि तथा मेलमिलापकर्ताहरूलाई मौजुदा कानूनी सचेतना कार्यक्रम तथा पुनर्ताजगी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- वडा स्तरमा न्यायिक समिति तथा मेलमिलाप केन्द्रबाट निरुपण हुनसक्ने विवादहरूको सूची उल्लेखभएको होर्डिङ्गबोर्ड स्थापना गरिनेछ ।
- मेलमिलाप केन्द्रहरूलाई आवश्यक साधनस्रोतले व्यवस्थित बनाइनेछ ।
- न्यायिक समिति पदाधिकारी मेलमिलापकर्ता तथा न्यायिक कार्यमा सहजिकरण गर्ने कर्मचारीसमेतलाई नमुना न्यायिक कार्यसम्पादन भएका पालिकाहरूमा अनुभव आदान प्रदान तथा अवलोकन भ्रमणमा सहभागी गराइनेछ ।

अन्त्यमा यस नीति कार्यक्रमको मस्यौदा तर्जुमामा प्रत्यक्ष र परोक्ष रूपमा मलाई सहयोग गर्नुहुने विषयगत समितिका संयोजक तथा सदस्य लगायत सम्पूर्ण जनप्रतिनिधि, राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरू लाई धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु । नीति, कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमाकव सन्दर्भमा हामीलाई अमूल्य सुझाव दिनुहुने कृयाशिल राजनीतिक दल लगायत सरोकारवालाहरूमा सबैमा हार्दिक आभार व्यक्त गर्दै यसको कार्यान्वयनमा समेत उत्तिकै सक्रियतापूर्वक सहभागी भई सहयोग गर्नुहुनेछ भन्नेमा पूर्णत विध्वस्त रहेको छु ।

रजान कालाखेती
गाउँपालिका अध्यक्ष
रजान कालाखेती
अध्यक्ष